

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Ekonomika a financování školství

Economy and funding of education

Lumír Hodina

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Ekonomika a financování školství“

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 25. dubna 2014

.....

podpis autora

Na tomto místě bych rád poděkoval panu Ing. Karlu Karlovcovi za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování této diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat za poskytnutí interních materiálů a odborných rad řediteli ZŠ a MŠ Mirošov panu Mgr. Rostislavu Judlovi a ekonomce školy paní Ivaně Čechové.

Obsah

Úvod.....	7
1 Systém školství v ČR	9
1.1 Obecné cíle vzdělávání	10
1.2 Zásady vzdělávání.....	10
1.3 Druhy škol.....	11
1.3.1 Předškolní vzdělávání	12
1.3.2 Základní vzdělávání	14
1.3.3 Střední vzdělávání.....	16
1.3.4 Konzervatoře.....	18
1.3.5 Vyšší odborné vzdělávání	20
1.3.6 Vysoké školství.....	21
2 Orgány veřejné správy	24
2.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	24
2.2 Česká školní inspekce	25
2.3 Obec	25
2.4 Kraj.....	26
3 Financování školství.....	28
3.1 Financování vysokých škol	30
3.2 Financování regionálního školství	32
3.2.1 Hospodaření škol.....	32
3.2.2 Rozdělování prostředků v regionálním školství.....	34
4 ZŠ a MŠ Mirošov	39
5 Financování ZŠ a MŠ Mirošov	41
6 Analýza hospodaření ZŠ a MŠ Mirošov	45
6.1 Analýza nákladů.....	45
6.2 Analýza výnosů.....	47
6.3 Analýza výsledku hospodaření	49
7 Finanční analýza ZŠ a MŠ Mirošov.....	51
7.1 Vývoj bilanční sumy.....	51
7.2 Vertikální a horizontální analýza.....	52
7.2.1 Vertikální analýza	53

7.2.2	Horizontální analýza	58
7.3	Rozdílové ukazatele	61
7.4	Dílčí ukazatele finanční analýzy	63
7.4.1	Ukazatele autarkie	63
7.4.2	Ukazatele rentability	66
7.4.3	Ukazatele likvidity	70
7.4.4	Ukazatele aktivity.....	72
7.4.5	Ukazatele financování.....	75
8	Zhodnocení současné situace a návrh opatření na zlepšení	78
	Závěr	81
	Seznam tabulek	83
	Seznam obrázků	86
	Seznam použitých zkratk.....	87
	Seznam použité literatury.....	88
	Seznam příloh	91

Úvod

Porozhlédneme-li se kolem sebe, zjistíme, že jsou ve světě mezi jednotlivými státy patrné velké rozdíly. Je nutné si proto položit zásadní otázku, čím je tento stav způsoben. Někdo by mohl argumentovat stářím jednotlivých státních celků, někdo kulturními odlišnostmi a někdo pak něčím zcela odlišným. Tyto argumenty je však možné akceptovat pouze částečně. Dnes totiž již nežijeme ve světě, kde se jednotlivé státy vyvíjejí zcela izolovaně, ale ve světě, kde globalizace dosáhla takové úrovně, že jednotlivé státy jsou na sobě navzájem existenčně závislé. Pomyslná propast mezi jednotlivými státy musí tedy být způsobena něčím jiným. Tím něčím, co činí rozdíl mezi vyspělými a rozvojovými zeměmi, je vzdělanost jejich obyvatelstva. „Růst kvalifikované pracovní síly přispívá k mobilitě a flexibilitě pracovní síly, a tím i k rozvoji celé ekonomiky a zároveň posiluje demokracii a svobodu (Ochrana, Pavel, & Vítek, 2010, str. 107).“ Ne nadarmo se říká, že investice do svého vzdělání je pro člověka ta nejlepší investice vůbec. Přesně to pak analogicky platí i v případě států. Investice do vzdělání jejich obyvatelstva je to nejlepší, co můžou udělat pro svůj budoucí růst. Nevýhodou této investice je však skutečnost, že její pozitivní výsledky nejsou vidět ihned. Jedná se o dlouhodobý proces, který začne nést ovoce teprve až po několika letech. Právě z tohoto důvodu se pak mnozí čelní představitelé rozvojových zemí zaměřují raději na nic neřešící investice zajišťující pro stát pouze bezprostřední a krátkodobý přínos a přitom si neuvědomují, že se díky své krátkozrakosti točí v začarovaném kruhu, z kterého nevede žádná cesta ven. Vyspělé země tuto chybu většinou nedělají, a tak se pomyslné nůžky mezi nimi a rozvojovými zeměmi rozevírají stále více a více.

Diplomová práce bude věnována problematice **ekonomiky a financování školství v České republice (ČR)**. Zvláštní důraz zde bude kladen na podání podrobné charakteristiky systému školství v ČR a financování jednotlivých typů škol. Významnou částí práce bude zpracovaná finanční analýza některých vybraných ukazatelů pro ZŠ a MŠ Mirošov, na jejímž základě bude následně zhodnocena současná situace tohoto subjektu a budou navržena vhodná opatření, která povedou k jejímu zlepšení.

V úvodu práce bude dán prostor k podrobné charakteristice současného systému českého školství. Na základě aktuální právní úpravy budou popsány jednotlivé druhy

předškolních zařízení, škol a školských zařízení, přičemž bude kladen důraz na podrobný popis rysů charakteristických právě pro jejich daný typ. Důležitou součástí bude také charakteristika jednotlivých orgánů veřejné správy, které svou činností do oblasti školství zasahují.

Velká pozornost bude věnována financování jednotlivých typů škol, které je závislé na podobě jejich zřizovatele. Bude zde vysvětleno jakým způsobem a z jakých prostředků jsou školy financovány v případě veřejného sektoru a jakým způsobem jsou financovány v případě sektoru soukromého. Pozornost bude zaměřena především na problematiku financování regionálního školství, jehož se bude týkat celá praktická část této práce.

Následně bude provedena již samotná analýza vybraného subjektu, kterým je v tomto případě ZŠ a MŠ Mirošov, jejímž zřizovatelem je město Mirošov. Analýza bude sestávat ze tří částí: analýzy financování, analýzy hospodaření a finanční analýzy. Díky provedené analýze bude možné podrobně popsat a zhodnotit současnou finanční situaci školy.

Na závěr práce budou na základě provedené finanční analýzy a jejích výstupů navržena vhodná opatření, která by měla vést ke zlepšení zjištěné situace. Samozřejmostí bude také vysvětlení, v čem konkrétním budou daná opatření pro budoucí stav školy přínosná a jakým způsobem by měla být implementována.

Při zpracování práce se bude vycházet především z tematicky zaměřené odborné literatury, a to ať již české, tak i zahraniční, platných právních předpisů, internetových zdrojů a interních informací získaných ze ZŠ a MŠ Mirošov.

1 Systém školství v ČR

Na vzdělání lze pohlížet jako na veřejný statek, resp. slovy školského zákona **veřejnou službu**, kterou stát poskytuje svým občanům. V ČR má každý občan **právo na vzdělání**. Toto právo je mu garantováno ústavním pořádkem ČR, resp. čl. 33 Listiny základních práv a svobod (LZPS) a čl. 2 Protokolu č. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dle LZPS má být toto vzdělání **bezplatné**, a to minimálně v případě státních základních a středních škol. Právo na bezplatné vzdělání však nevylučuje možnost zpoplatněného vzdělání realizovaného soukromými, resp. církevními školami. Problematika vzdělávání a školství čerpá kromě ústavněprávních pramenů také z pramenů na úrovni zákonných a podzákonných právních předpisů, jejichž prostřednictvím zákonodárce, vláda a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) upravuje systém vzdělávání a školství. Z těchto právních předpisů je nutné jmenovat především zákon č. 564/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání a zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Tyto zákony upravují především jednotlivé součásti tvořící vzdělávací soustavu v ČR. Kromě práva na bezplatné vzdělání ukládá LZPS občanům ČR zároveň povinnost školní docházky, přičemž ta je povinná pouze po dobu stanovenou zákonem, která dle § 34 školského zákona činí devět školních roků, trvá však nejdéle do konce školního roku, ve kterém žák dosáhl věku 17 let (Klíma, 2010).

V této kapitole rozdělené do čtyř podkapitol budou nejprve definovány cíle vzdělávání stanovené školským zákonem. Obdobně budou v následující podkapitole definovány zásady vzdělávání. Ve třetí podkapitole bude podrobně popsán systém škol a školských zařízení v ČR, přičemž budou vystiženy především ty jejich rysy, které jsou pro daná zařízení charakteristické. Zvláštní důraz bude věnován základním školám a mateřským školám, neboť součástí této diplomové práce je i finanční analýza konkrétní základní a mateřské školy. Ve čtvrté podkapitole budou charakterizovány jednotlivé orgány veřejné správy, jejichž činnost se vztahuje k oblasti školství.

1.1 Obecné cíle vzdělávání

Základní cíle poskytovaného vzdělávání jsou dle § 2 odst. 2 školského zákona následující:

- rozvoj osobnosti člověka,
- získání všeobecného nebo všeobecného a odborného vzdělání,
- pochopení a následné uplatňování zásad demokracie, právního státu, základních lidských práv a svobod včetně smyslu pro sociální soudržnost,
- pochopení principu rovnosti mezi muži a ženami ve společnosti,
- budování národního a státního vědomí,
- seznámení se se světovými a evropskými hodnotami a tradicemi,
- pochopení zásad a pravidel vyplývajících z evropské integrace,
- získání znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

1.2 Zásady vzdělávání

Školský zákon pro vzdělávání stanovuje v § 2 odst. 1 zásady, které tvoří společně základní pilíře celého vzdělávacího systému v ČR a prostupují celým tímto systémem.

Jedná se o tyto **zásady**:

- zásada rovného přístupu každého občana ČR nebo Evropské unie (EU) ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace,
- zásada zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- zásada vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti mezi účastníky vzdělávání,
- zásada bezplatnosti základního a středního školství pro občany ČR a občany EU,
- zásada svobodného šíření poznatků vyplývajících ze současného stavu poznání světa,
- zásada zdokonalování vzdělávacího procesu na základě dosažených vědeckých výsledků a používání moderních účinných pedagogických přístupů a metod,
- zásada hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování vzdělávacích cílů stanovených školským zákonem a vzdělávacími programy,
- zásada možnosti celoživotního vzdělávání.

1.3 Druhy škol

Jak již bylo výše uvedeno, školský zákon říká, že **vzdělávací soustava je tvořena školami a školskými zařízeními**. V této kapitole se budu věnovat pouze členění škol. Dle § 7 školského zákona je soustava škol tvořena **mateřskými školami, základními školami, středními školami, konzervatořemi, vyššími odbornými školami, základními uměleckými školami a jazykovými školami s právem státní jazykové zkoušky**. Střední školy jsou pak dále děleny na **gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště**. Proto, aby byl výčet škol úplný, je nutné nahlédnout do zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, který zavádí jako nejvyšší stupeň škol **vysoké školy**.

Aby mohla škola nebo školské zařízení vykonávat vzdělávací činnost, pro kterou byly svým zřizovatelem založeny, je nutné, aby byly zapsány do školského rejstříku.

Vzdělávání ve školách a školských zařízeních je zajišťováno pedagogickými pracovníky, jimž se podrobně věnuje zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Školy je možné dělit dle různých kritérií. Jedním z možných dělení, je dělení podle **zřizovatele školy**, kterým může být podle § 8 školského zákona **kraj, obec, dobrovolný svazek obcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo obrany ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo zahraničních věcí ČR a registrované církve a náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění zřizovat církevní školy a ostatní fyzické a právnické osoby**. Podle zřizovatele pak lze dělit školy na **státní, vojenské, policejní, požární, obecní, církevní a soukromé**.

V případě, že zřizovatelem je **obec, kraj, resp. dobrovolný svazek obcí**, má škola nebo školské zařízení podobu školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace. **Církev, náboženské společnosti a ostatní právnické nebo fyzické osoby** zřizují školy a školská zařízení v podobě školských právnických osob nebo právnických osob podle zvláštních právních předpisů. V případě, že je zřizovatelem **některé z ministerstev**, kterým zákon tuto možnost poskytuje, mají školy nebo školská zařízení podobu školské právnické osoby nebo státní příspěvkové organizace (MŠMT), organizační složky státu nebo její součástí (Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti

a Ministerstvo práce a sociálních věcí). Zřizuje-li **Ministerstvo zahraničních věcí** školu při diplomatické nebo konzulární misi, stává se tato škola součástí těchto úřadů.

Existuje ještě další možnost členění škol, která seskupuje školy podle úrovně, na níž se ve vzdělávací soustavě nacházejí. Takovýto systém pak rozděluje vzdělání na **předškolní vzdělání, primární vzdělání, nižší sekundární vzdělání, vyšší sekundární vzdělání, post-sekundární vzdělání a terciární vzdělání.**

Pro ilustraci a pochopení, jaký je vztah mezi jednotlivými stupni škol slouží schéma vzdělávací soustavy v ČR, které je uvedeno v „Příloze A.“ Toto schéma znázorňuje členění podle dvou ze tří výše zmíněných kritérií.

1.3.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je upraveno v části druhé školského zákona. **Cílem předškolního vzdělávání** není suplovat výchovnou roli rodiny, nýbrž ji vhodným způsobem doplňuje. Jedná se o etapu vzdělávání dítěte, ve které se rozvíjí jeho citové, rozumové a tělesné vlastnosti. Dochází také k osvojení základních pravidel společenského chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Na předškolní vzdělávání lze pohlížet jako na jakýsi vzdělanostní základ, v němž dítě získává poznatky o životě kolem sebe a podněty užitečné pro pokračující vzdělávání.

Předškolní vzdělávání **není povinné**. Je realizováno především v mateřských školách nebo v přípravných třídách základních škol. Tento stupeň vzdělávání je určen pro děti ve věku od tří do šesti let (v případě odkladu do sedmi let), při existenci opodstatněných důvodů i pro děti mladší. Přednostní docházka do mateřských škol se nabízí dětem, které se nacházejí v posledním roce před nástupem do základní školy.

Mateřské školy mohou mít charakter buď samostatného školského zařízení, nebo mohou působit jako součást jiných školských zařízení (Národní ústav pro vzdělávání, 2013).

Na následujících tabulkách je možné pozorovat nejprve počty mateřských škol řazených podle jejich zřizovatele, kterým mohou být subjekty uvedené v kapitole „Druhy škol“, jednak počty dětí, které navštěvují mateřské školy. Obě tabulky znázorňují data ze školních let 2003/2004 až 2012/2013.

Tab. č. 1: Počty mateřských škol podle zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Zřizovatel		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	
Mateřské školy												
Celkem		5 067	4 994	4 834	4 815	4 808	4 809	4 826	4 880	4 931	5 011	
v tom	veřejný	4 973	4 899	4 741	4 720	4 706	4 702	4 702	4 723	4 745	4 778	
	v tom	MŠMT	8	7	8	8	8	8	8	8	8	8
		obec	4 794	4 726	4 654	4 631	4 617	4 613	4 614	4 638	4 662	4 693
		jiný resort	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		kraj	171	166	79	81	81	81	80	77	75	77
	soukromý	74	75	72	73	77	82	96	126	150	194	
	církev	20	20	21	22	25	25	28	31	36	39	

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

Z tabulky je patrná jasná převaha veřejných mateřských škol před soukromými, přesto je však možné pozorovat v posledních třech letech razantní nárůst soukromých mateřských škol. Nejčastějším zřizovatelem mateřských škol ve sledovaném období byly obce.

Tab. č. 2: Vývoj počtu dětí v mateřských školách ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Zřizovatel		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	
Děti												
Celkem		286 340	286 230	282 183	285 419	291 194	301 620	314 008	328 612	342 521	354 340	
v tom	veřejný	282 309	282 187	278 176	281 377	287 059	297 069	308 930	322 572	335 308	345 746	
	v tom	MŠMT	98	101	123	118	113	142	161	157	164	144
		obec	277 671	277 664	275 580	278 795	284 495	294 441	306 182	319 789	332 586	343 016
		jiný resort	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		kraj	4 540	4 422	2 473	2 464	2 451	2 486	2 587	2 626	2 558	2 586
	soukromý	3 310	3 303	3 238	3 194	3 226	3 615	4 023	4 893	5 778	6 967	
	církev	721	740	769	848	909	936	1 055	1 147	1 435	1 627	

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

V posledních letech se řeší problém nedostatku míst v mateřských školách. Je to dáno tím, že v minulosti byla tato místo zredukována. Nyní však nastupuje do mateřských škol silná generace, což je vidět i z uvedené tabulky.

1.3.2 Základní vzdělávání

Základní vzdělávání má svůj zákonný základ v části třetí hlavě druhé školského zákona. V § 44 výše zmíněného zákona je **cíl základního vzdělávání** stanoven následovně. „Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.“ Jinými slovy jeho podstata tkví v tom, že stát poskytuje žákům základy využitelné pro jejich celoživotní učení.

Výuka v rámci základního vzdělávání je realizována na **základní škole** (devítiletý program), **základní škole speciální** (desetiletý program), na **nižším stupni víceletých gymnázií a konzervatoří v osmiletém oboru vzdělání tanec**.

Výuka probíhá podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání doplněného o standardy základního vzdělání.

Základní vzdělání je považováno za ukončené po splnění **povinné školní docházky**, obvykle tedy po devíti letech studia, resp. ukončením školního roku, v němž žák dosáhl 17 let. Základní vzdělání je možné získat také splněním kursu pro získání základního vzdělání, který je realizován základní nebo střední školou. Tyto kursy jsou určeny pro lidi, kteří neukončili základní vzdělání v rámci povinné školní docházky. Dokončením základního vzdělání se žákovi otevírá možnost pokračovat ve studiu na střední škole nebo jejím ekvivalentu v rámci systému středního vzdělávání.

Pro žáky, u kterých zjistí školské poradenské zařízení, že trpí středně těžkým a těžkým mentálním postižením, souběžným postižením s více vadami a autismem, je základní vzdělávání většinou poskytováno v **základních školách speciálních**. Toto vzdělávání je zaměřeno přímo na potřeby těchto žáků. Cílem základních škol speciálních je usnadnit

žákům budoucí postup do dalšího stupně vzdělávání a zapojení se do praktického života. Výuka na těchto školách probíhá podle školních vzdělávacích programů v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání Základní škola speciální. Absolvováním základní školy speciální získává žák možnost pokračovat na jednoleté, resp. dvouleté praktické škole.

Zřizovatelé základních škol a základních škol speciálních jsou subjekty uvedené v kapitole „Druhy škol.“ V následující tabulce jsou uvedeny počty základních škol a základních škol speciálních ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013 podle jejich zřizovatele.

Tab. č. 3: Počty základních škol a základních škol speciálních podle zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Zřizovatel		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	
Základní školy a základní školy speciální												
Celkem		4 838	4 765	4 474	4 197	4 155	4 133	4 125	4 123	4 111	4 095	
v tom	veřejný	4 704	4 630	4 358	4 100	4 057	4 025	4 013	4 003	3 984	3 962	
	v tom	MŠMT	77	79	74	48	48	49	49	51	48	46
		obec	3 938	3 851	3 785	3 728	3 700	3 674	3 665	3 655	3 645	3 634
		jiný resort	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		kraj	689	700	499	324	309	302	299	297	291	282
	soukromý	92	92	80	61	62	68	72	80	85	91	
	církev	42	43	36	36	36	40	40	40	42	42	

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

Z tabulky je patrná jasná dominance veřejných základních škol. Zřizovatelem byly v tomto případě nejčastěji obce. V případě škol zřizovaných krajem se jedná o základní školy speciální. Z celkových čísel je vidět klesající trend počtu škol v ČR, který je dán dlouhodobým úbytkem počtu žáků základních škol. V posledních dochází k mírnému počtu žáků. Celkový vývoj počtu žáků v základních školách a základních školách speciálních je patrný na následující tabulce. V budoucnu se předpokládá ještě větší nárůst počtu žáků, neboť silné ročníky, které nyní navštěvují mateřské školy, budou postupně nastupovat do základních škol.

Tab. č. 4: Vývoj počtu žáků základních škol a základních škol speciálních ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Zřizovatel		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	
Žáci												
Celkem		998 026	958 203	916 575	876 513	844 863	816 015	794 459	789 486	794 642	807 950	
v tom	veřejný	988 847	948 893	907 257	866 951	835 104	805 526	783 542	778 096	782 625	795 210	
	v tom	MŠMT	1 602	1 572	1 522	1 522	1 547	1 601	1 622	1 540	1 464	1 344
		obec	954 333	915 456	879 090	839 736	808 850	779 799	758 272	754 212	759 597	773 528
		jiný resort	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		kraj	32 912	31 865	26 645	25 693	24 707	24 126	23 648	22 344	21 564	20 338
	soukromý	4 578	4 565	4 647	4 842	5 007	5 289	5 710	6 129	6 542	7 017	
	církev	4 601	4 745	4 671	4 720	4 752	5 200	5 207	5 261	5 475	5 723	

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

1.3.3 Střední vzdělávání

Cílem středního vzdělávání je dle § 57 školského zákona rozvoj vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které byly získány v průběhu základního vzdělávání a jsou důležité pro osobní rozvoj jedince. Žákům je poskytováno obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání, které je spojeno se všeobecným vzděláním, a jeho cílem je upevnit hodnotovou orientaci žáků. Dalším cílem je vytvoření předpokladů nutných pro plnoprávný osobní a občanský rozvoj, samostatné získávání informací a celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání, resp. pracovní činnosti.

Střední vzdělávání je dle § 58 možné členit na tři stupně podle způsobu jejich zakončení. Zákon počítá se středním vzděláváním, středním vzděláváním s výučním listem a středním vzděláváním s maturitní zkouškou. **Střední vzdělání** lze získat, pokud je splněn jednoletý, resp. dvouletý vzdělávací program realizovaný v denní formě vzdělání. **Střední vzdělání s výučním listem** je žákem získáno úspěšným absolvováním dvouletého, resp. tříletého vzdělávacího programu v denní formě vzdělání. Lze jej však získat i úspěšným absolvováním vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s výučním listem. **Střední vzdělání s maturitní zkouškou** je získáno úspěšným absolvováním vzdělávacího programu

šestiletého nebo osmiletého gymnázia, čtyřletého vzdělávacího programu denní formy vzdělávání, vzdělávacího dvouletého programu nástavbového studia denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Zřizovatelé škol v rámci středního vzdělávání se opět řídí § 8 školského zákona a jsou tedy stejní jako v předchozích dvou případech. V následujících tabulkách je znázorněn počet středních škol rozdělený podle jejich zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013 a vývoj žáků středních škol ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013.

Tab. č. 5: Počty středních škol podle zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Zřizovatel		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	
Střední školy												
Celkem		2 006	1 966	2 004	1 482	1 447	1 438	1 433	1 423	1 393	1 347	
v tom	veřejný	1 606	1 563	1 596	1 122	1 082	1 069	1 065	1 062	1 035	997	
	v tom	MŠMT	57	57	58	32	32	35	35	35	34	32
		obec	16	18	18	19	20	20	22	25	24	24
		jiný resort	9	9	10	5	5	4	4	4	4	4
		kraj	1 524	1 479	1 510	1 066	1 025	1 010	1 004	998	973	937
	neveřejný	400	403	408	360	365	369	368	361	358	350	
	v tom	soukromý	361	363	367	324	329	333	332	325	321	313
		církev	39	40	41	36	36	36	36	36	37	37

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

Z tabulky je zřejmé, že i v oblasti středního vzdělávání hraje hlavní úlohu stát. Asi 75% všech středních škol má za svého zřizovatele subjekt v rámci veřejného sektoru. Tím je pak nejčastěji kraj. Na rozdíl od předchozích vzdělávacích stupňů dochází ke zvyšování relativního poměru soukromých a církevních středních škol na celkovém počtu středních škol. Tento poměr činí cca 25%.

Tab. č. 6: Vývoj počtu žáků středních škol ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Zřizovatel		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Žáci											
Celkem		576 615	579 505	577 605	576 585	569 267	564 326	556 260	532 918	501 220	470 754
v tom	veřejný	492 735	494 362	491 504	488 851	481 687	476 245	468 233	451 472	427 513	402 765
	MŠMT	1 557	1 499	1 544	1 498	1 582	1 572	1 610	1 535	1 494	1 372
	obec	2 456	3 023	3 115	3 294	3 300	3 335	3 400	3 461	3 470	3 116
	jiný resort	1 958	1 776	1 372	835	918	935	1 089	1 144	1 090	1 089
	kraj	486 764	488 064	485 473	483 224	475 887	470 403	462 134	445 332	421 459	397 188
	soukromý	75 162	76 347	77 124	78 581	78 230	78 734	78 730	72 229	64 485	58 717
	církev	8 718	8 796	8 977	9 153	9 350	9 347	9 297	9 217	9 222	9 272

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

V případě středního školství je situace obdobná jako u základního školství. Počet žáků v průběhu let klesá, ale i v případě středních škol lze do budoucna předpokládat jejich narůst.

1.3.4 Konzervatoře

Cílem vzdělávání v konzervatořích je dle § 86 školského zákona rozvoj znalostí, dovedností a dalších schopností žáka, které získal v základním a v základním uměleckém vzdělávání. Konzervatoře dále poskytují všeobecné vzdělání a připravují žáky pro výkon náročných uměleckých nebo uměleckých a umělecko-pedagogických činností v oborech hudba, tanec, zpěv a hudebně dramatické umění. Vzdělávání v konzervatořích vytváří také předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život, pokračování ve vzdělávání a pro výkon pracovní činnosti.

Stejně jako v případě středního školství je i v případě konzervatoří možné jejich dělení na stupně podle jejich zakončení. Podle § 87 **střední vzdělání s maturitní zkouškou** je získáno úspěšně ukončeným šestiletým vzdělávacím programem v denní formě nebo osmiletým vzdělávacím programem v denní formě. **Vyšší odborné vzdělávání v konzervatoři** je získáno úspěšným ukončením šestiletého nebo osmiletého vzdělávacího programu.

Zřizovatelé konzervatoří jsou stejní jako v předchozích případech a jsou upraveni v § 8. Na následujících tabulkách je znázorněn jednak počet konzervatoří podle

zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013 a vývoj počtu žáku konzervatoří ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013.

Tab. č. 7: Počty konzervatoří podle zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Zřizovatel		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	
Konzervatoře												
Celkem		17	17	17	18	19	18	17	18	18	18	
v tom	veřejný	14	14	14	14	14	13	13	13	13	13	
	v tom	MŠMT	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
		obec	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		jiný resort	1	1	1	1	1	–	–	–	–	–
		kraj	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
	soukromý	2	2	2	2	3	3	2	3	3	3	
	církev	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

Z tabulky je patrné, že vývoj počtu konzervatoří v ČR je víceméně konstantní, což je dáno povahou školy. Většina konzervatoří je zřizována krajem. Soukromé subjekty a církve zaujímají cca třetinový podíl.

Tab. č. 8: Vývoj počtu žáků konzervatoří ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Zřizovatel		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	
Žáci												
Celkem		3 543	3 505	3 495	3 534	3 606	3 535	3 435	3 560	3 557	3 655	
v tom	veřejný	3 240	3 188	3 183	3 156	3 170	3 093	3 060	2 970	2 927	2 975	
	v tom	MŠMT	78	79	78	75	81	76	74	69	60	71
		obec	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		jiný resort	69	42	47	42	19	–	–	–	–	–
		kraj	3 093	3 067	3 058	3 039	3 070	3 017	2 986	2 901	2 867	2 904
	soukromý	203	213	210	205	258	257	186	401	429	455	
	církev	100	104	102	173	178	185	189	189	201	225	

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

Od počtu konzervatoří se odvíjí počet jejich žáků. U nich je v poslední době patrný mírný nárůst.

1.3.5 Vyšší odborné vzdělávání

Cílem vyššího odborného vzdělávání je rozvoj a prohloubení znalostí a dovedností, které studenti získali v rámci středního vzdělávání, a poskytnutí všeobecného a odborného vzdělání a praktické přípravy pro výkon náročných činností.

Úspěšným absolvováním akreditovaného vzdělávacího programu student dosáhne stupně vyššího odborného vzdělání. Vyšší odborné vzdělání je koncipováno jako tříleté v denní formě včetně odborné praxe. V případě zdravotnických oborů trvá vyšší odborné vzdělávání tři a půl roku.

V případě vyššího odborného školství jsou **zřizovatelé** stejní, jako v předchozích případech. V následujících tabulkách jsou znázorněna data týkající se počtu vyšších odborných škol podle zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013 a vývoj počtu žáků vyšších odborných škol ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013.

Tab. č. 9: Počty vyšších odborných škol podle zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Zřizovatel		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Vyšší odborné školy											
Celkem		169	174	176	174	177	184	184	182	180	178
v tom	veřejný	113	115	114	114	118	123	124	120	119	119
	MŠMT	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	jiný resort	1	1	1	1	4	7	7	7	7	7
	kraj	112	114	113	113	114	116	117	113	112	112
	soukromý	44	47	49	48	47	49	48	50	49	47
	církev	12	12	13	12	12	12	12	12	12	12

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

Z tabulky je patrné, že změna v počtu vyšších odborných škol ve sledovaném období se mění pouze nepatrně. Dominantní pozici má veřejný sektor, v jehož rámci je nejčastějším zřizovatelem vyšších odborných škol kraj. Asi třetina škol je pak zřizována soukromými subjekty či církví.

Tab. č. 10: Vývoj počtu žáků vyšších odborných škol ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Zřizovatel		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Žáci											
Celkem		30 681	29 759	28 792	27 650	28 774	28 027	28 749	29 800	29 335	28 980
v tom	Veřejný	20 406	19 678	18 698	17 748	18 583	18 267	19 560	20 674	20 660	20 878
	MŠMT	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	obec	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	jiný resort	59	85	83	74	289	541	714	745	763	703
	kraj	20 347	19 593	18 615	17 674	18 294	17 726	18 846	19 929	19 897	20 175
	soukromý	8 542	8 340	8 314	8 187	8 508	8 156	7 636	7 453	7 055	6 491
	Církev	1 733	1 741	1 780	1 715	1 683	1 604	1 553	1 673	1 620	1 611

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

Počty žáků vyšších odborných škol uvedené v tabulce jsou v daném období přibližně stejné. Malý pokles je způsoben především poklesem žáků v soukromých vyšších odborných školách a drobným snížením počtu žáků církevních vyšších odborných škol.

1.3.6 Vysoké školství

Nejvyšším stupněm vzdělávací soustavy v ČR jsou vysoké školy. Ty upravuje **zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)**.

Dle § 1 jsou vysoké školy vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti a mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti.

Podstatným rozdílem od předešlých druhů škol je skutečnost, že vysoké školy jsou dle zákona považovány za **právníckou osobu**.

Vysoké školy podle § 2 vysokoškolského zákona uskutečňují akreditované programy a programy celoživotního vzdělávání. Tyto **studijní programy** se dělí na bakalářské, magisterské a doktorské. Podle toho, jaký typ studijního programu vysoká škola uskutečňuje, je možné je dělit na vysoké školy univerzitního a vysoké školy neuniverzitního typu. Typ školy je pak uveden v jejím statutu. Přičemž **vysoké školy univerzitního typu** mohou realizovat všechny typy studijních programů a s tím související výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další činnost. Tyto vysoké školy se

ve své organizační struktuře člení na fakulty. To, že se jedná o vysokou školu univerzitního typu, by mělo být většinou patrné již ze samotného názvu, ve kterém může takováto vysoká škola používat slovo univerzita. **Vysoké školy neuniverzitního typu** realizují bakalářské a někdy také magisterské studijní programy. Zároveň mohou provozovat s nimi související výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další činnost. Organizační struktura těchto vysokých škol není tvořena fakultami.

Vysoké školy se dělí na **veřejné, soukromé a státní**, přičemž ty se dále dělí na **vojenské a policejní**. Veřejné vysoké školy se zřizují zákonem.

V následujících tabulkách jsou uvedeny údaje o počtech vysokých škol v letech 2003 až 2012 a počtech studentů rozdělených podle studovaných studijních programů v letech 2003 až 2012.

Tab. č. 11: Počty vysokých škol v letech 2003/2004 až 2012/2013

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celkem	56	62	66	65	70	73	73	72	73	72
Veřejné vysoké školy	24	26	27	27	28	28	28	28	28	28
Soukromé vysoké školy	28	36	39	38	42	45	45	44	45	44
Vysoké školy vojenské a policejní	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

Z tabulky je patrný vysoký nárůst soukromých vysokých škol od počátku sledovaného období do současnosti. Naopak počet veřejných a státních vysokých škol je víceméně konstantní.

Tab. č. 12: Vývoj počtu studentů vysokých škol podle studovaných studijních programů v letech 2003/2004 až 2012/2013

Forma studia Typ studijního programu	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Studenti										
Celkem	243 723	264 792	289 455	316 177	343 941	368 048	389 044	396 047	392 176	381 272
Prezenční studium celkem	195 589	207 998	223 137	238 171	251 908	263 899	277 104	283 607	284 356	282 082
v bakalářských studijních programech	64 468	89 855	112 826	132 776	149 151	161 173	170 940	176 394	176 540	175 193

v magisterských studijních programech	114 589	99 092	86 456	73 490	60 169	49 289	42 940	38 097	35 271	32 483
v navazujících magisterských studijních programech	10 583	11 801	16 435	24 628	35 352	45 940	54 648	59 441	62 457	64 015
v doktorských studijních programech	9 101	10 016	10 101	9 973	9 962	10 506	11 595	12 512	12 832	12 733
Distanční a kombinované studium celkem	49 930	58 854	68 688	80 780	95 347	107 981	116 287	116 728	111 947	102 788
v bakalářských studijních programech	25 983	33 875	41 942	50 131	60 121	69 421	74 363	73 514	69 286	61 907
v magisterských studijních programech	9 513	8 356	7 092	6 041	5 052	4 095	3 154	2 651	2 221	2 047
v navazujících magisterských studijních programech	3 678	5 482	7 632	11 469	16 382	20 732	25 166	27 414	27 828	26 890
v doktorských studijních programech	11 020	11 476	12 281	13 387	14 064	14 047	13 951	13 455	12 884	12 194

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství v ČR

Z tabulky vyplývá, že od roku 2003 do roku 2012 došlo k nárůstu počtu vysokoškolských studentů o více jak 100 000, přičemž většina z nich studuje v distanční a kombinované formě studia. Růst je patrný především u bakalářských studijních programů, což je patrně dáno rozvojem bakalářských studijních programů na úkor magisterských studijních programů, u kterých lze naopak pozorovat výrazný pokles počtu studentů. Tito studenti však po ukončení bakalářského studijního programu většinou pokračují v navazujícím magisterském studijním programu, u kterého je opět možné zaznamenat znatelný nárůst. S rostoucím celkovým počtem vysokoškolských studentů dochází zároveň k nárůstu počtu studentů doktorských studijních programů, byť již k ne tak hojnému jako v případě bakalářských a navazujících magisterských studijních programů.

2 Orgány veřejné správy

Na tomto místě budou popsány jednotlivé orgány veřejné správy, jejichž činnost má dopad na úsek školství, a jejich úloha. Na prvním místě se bude jednat o MŠMT, které jakožto ústřední správní orgán má celostátní působnost a činnost školství zabezpečuje na té nejvyšší úrovni. Dále to pak bude Česká školní inspekce, orgány krajů a orgány obcí.

2.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy má svůj zákonný základ stejně jako ostatní ministerstva v Ústavě ČR, konkrétně v čl. 79. Tento článek má však charakter blanketové právní normy a úpravu ministerstev ponechává na prováděcím zákoně, kterým je v tomto případě tzv. **kompetenční zákon** (zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky).

Slovy kompetenčního zákona je MŠMT **ústředním orgánem státní správy** pro předškolní zařízení, školská zařízení, základní školy, střední školy a vysoké školy, pro vědní politiku, výzkum a vývoj, včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti, a pro vědecké hodnosti pro státní péči o děti, mládež, tělesnou výchovu, sport, turistiku a sportovní reprezentaci státu. MŠMT dále koordinuje činnost ostatních ministerstev, jiných ústředních orgánů uvedených v § 2 kompetenčního zákona a profesních komor. Koordinace činnosti se týká oblasti uznávání odborné kvalifikace a oblasti získávání kvalifikací v systému dalšího vzdělávání. Tomuto ministerstvu je podřízena Česká školní inspekce, o které bude dále v textu podrobnější zmínka.

MŠMT plní úkoly stanovené v zákonech a jiných obecně závazných právních předpisech v rámci okruhu své působnosti (viz výše) a úkoly, které pro něj vyplývají z členství ČR v EU a dalších integračních seskupeních a mezinárodních organizacích. Ministerstvo dále zkoumá v rámci své působnosti společenskou problematiku, provádí analýzy dosavadních výsledků, provádí opatření s cílem řešit aktuální otázky. MŠMT dále zpracovává koncepci rozvoje odvětví školství, mládeže a tělovýchovy, jejímž cílem je stanovit směr budoucího směřování celého odvětví. Pro rozvoj celého odvětví je

nezbytně nutný přísun dostatečného množství finančních zdrojů, proto MŠMT předkládá podklady nutné pro sestavení návrhů státních rozpočtů.

Jednou z nejdůležitějších skutečností je fakt, že kterékoliv ministerstvo má tzv. **zákonodárnou iniciativu**, tedy právo předkládat Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR návrhy zákonů. K řešení otázek, které nemusejí být upraveny zákonem, mají ministerstva dle čl. 79 odst. 3 Ústavy ČR pravomoc vydávat na základě a v mezích zákona **vyhlášky**.

V čele MŠMT stojí ministr, který je členem vlády ČR. Ministr nese plnou zodpovědnost za chod Ministerstva.

2.2 Česká školní inspekce

Česká školní inspekce, která je zřízená na základě školského zákona, je správní úřad, který má celostátní působnost. Z právního hlediska se jedná o organizační složku státu, která je účetní jednotkou. Česká školní inspekce se člení na ústředí České školní inspekce, které sídlí v Praze, a na jednotlivé inspektoráty České školní inspekce. V čele České školní inspekce stojí ústřední školní inspektor, jenž je do úřadu jmenován ministrem školství, mládeže a tělovýchovy.

Působnost České školní inspekce je dvojího charakteru. Má jednak charakter **evaluační**, jednak charakter **kontrolní**. Účelem evaluace je zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. Závěrečným výstupem provedené evaluace je inspekční nebo tematická zpráva. Smyslem kontrolní činnosti České školní inspekce je dohled nad dodržováním správních právních předpisů vztahujících se k poskytovanému vzdělání a školských služeb. Závěrečným výstupem je v tomto případě protokol.

Česká školní inspekce může svoji inspekční činnost provádět v rámci své působnosti také na základě podnětů, stížností a petic nebo na základě žádosti na přiznání dotace podle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením.

2.3 Obec

Obec je prvním ze dvou celků, které vykonávají územní samosprávu ve školství.

Při činnosti obce, jejímž cílem je zajišťovat školské služby, musí obec dbát zejména na soulad rozvoje vzdělávání a školských služeb se zájmy občanů obce, s potřebami trhu práce celkovým rozvojem území obce a musí zároveň dbát také na jejich dostupnost.

Obec má povinnost zajišťovat podmínky pro plnění povinné školní docházky pro děti s místem trvalého pobytu na území obce a pro děti, které jsou umístěny ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy na území obce, a které nemají možnost vzdělávat se ve školách zřízených přímo při těchto školských zařízeních. Ke splnění této povinnosti obec může přistoupit buď tak, že zřídí základní školu, nebo zařídí plnění povinné školní docházky ve škole, která byla zřízena jinou obcí nebo svazkem obcí. Do pravomoci obce spadá také možnost školu zrušit.

Obec má dále povinnost zajistit pro děti předškolního věku s místem trvalého pobytu na území obce a pro děti, které jsou na území obce umístěny v dětském domově, v posledním roce před zahájení povinné školní docházky podmínky pro předškolní vzdělávání. Za tímto účelem buď zřizuje mateřskou školu, nebo zajišťuje předškolní vzdělávání v jiné mateřské škole.

Obec nebo svazek obcí má kromě výše uvedených školských zařízení, jejichž zajištění občanům bylo pro obec povinností, možnost zřizovat, resp. zrušovat:

- základní umělecké školy,
- školská zařízení pro zájmové vzdělávání,
- školská účelová zařízení nebo
- školská zařízení, která jsou obvykle zřizována jinými zřizovateli, prokáže-li obec pro takovéto zařízení dostatečné zdrojové zabezpečení, a to finanční, materiální i personální.

2.4 Kraj

Kraj je druhým z celků, které vykonávají územní samosprávu ve školství.

Při činnosti kraje, jehož cílem je zajišťovat školské služby, se musí dbát zejména na soulad rozvoje vzdělávání a školských služeb se zájmy občanů kraje, s potřebami trhu práce, s celkovým rozvojem území kraje a musí zároveň dbát také na jejich dostupnost.

Kraj má povinnost zajistit občanům podmínky pro vzdělávání v rámci středního a vyššího odborného vzdělávání. Dále poskytuje podmínky pro vzdělávání pro děti, žáky a studenty s nezdravotními postiženími a znevýhodněními, vzdělávání jazykového, základního uměleckého a zájmového a podmínky pro výkon ústavní výchovy.

Na základě výše uvedené povinnosti kraje kraj zřizuje:

- střední školy (výjimečně s vyučovacím jazykem národnostních menšin),
- vyšší odborné školy,
- mateřské, základní, střední školy a školská zařízení pro děti a žáky se zdravotním postižením,
- základní školy speciální,
- školy při zdravotnických zařízeních,
- školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování,
- jazykové školy s právem jazykové zkoušky,
- základní umělecké školy,
- školská zařízení pro zájmové vzdělávání a
- dětské domovy.

Dále má kraj možnost zřizovat další školská zařízení a školské služby, mateřské školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny či školy a školská zařízení, která jsou běžně zřizována obcí nebo ministerstvem, dokáže-li je kraj dostatečně zdrojově zabezpečit.

3 Financování školství

Existuje několik finančních zdrojů, z nichž je financováno bezplatné školství. U nás je v průměru na školství vydáváno cca 12% ze **státního rozpočtu** (138 mld. - rok 2013). Dalším významným zdrojem jsou **finanční příspěvky obcí a měst**, které jsou použity na provoz školních jídelen, hospodářský provoz školských zařízení apod. Obce tyto finanční prostředky získávají jako účelovou neinvestiční dotaci od státu, která je rozdělována příslušným krajským úřadem. Z celkových provozních výdajů je 60% až 65% použito na mzdy zaměstnanců. Část finančních prostředků mohou školy získávat také ze **soukromých zdrojů**.

Financování jednotlivých skupin škol souvisí s tím, kdo dané školy spravuje. Z tohoto hlediska lze tedy rozlišovat:

- přímo řízené financování školství (především se jedná o vysoké školy),
- regionální školství (jedná se o všechny školy s výjimkou vysokých škol),
- ostatní přímo řízené organizace (Česká školní inspekce, Výzkumný ústav pedagogický, orgány veřejné správy ve školství, výzkumný ústav odborného školství)

V kapitole 333 státního rozpočtu MŠMT jsou definovány **závazné ukazatele** ovlivňující financování, mezi které patří následující **limity**:

- limit počtu zaměstnanců,
- limit prostředků na platy,
- limit na ostatní osobní náklady,
- rozpočtovaný průměrný měsíční plat.

Tyto závazné ukazatele jsou velice důležité, neboť MŠMT jejich prostřednictvím limituje prostředky na platy, stanovuje průměrný měsíční plat v resortu, reguluje zaměstnanost v příspěvkových organizacích resortu a organizačních složkách a garantuje meziroční navýšení platů zaměstnanců v resortu školství (Peková & Pilný, 2008).

V souladu s instrukcemi MF je návrh rozpočtu kapitoly zpracován ve struktuře výdajových bloků a okruhů. Výdajové bloky a okruhy jsou specifickými závaznými ukazateli na rok 2013.

Tab. č. 13: Výdajové limity MŠMT pro rok 2013 (v tis. Kč)

SPECIFICKÉ UKAZATELE ROZPOČTU	celkem rozpočet kapitoly MŠMT
Celkem výdaje MŠMT	140 411 693
Věda a vysoké školy	43 561 056
v tom: vysoké školy	21 803 802
výzkum, vývoj a inovace	21 757 254
z toho: programy spolufinancované z EU a FM	13 184 607
Výdaje regionálního školství a přímo řízených organizací	85 232 526
Podpora činnosti v oblasti mládeže	206 073
Podpora činnosti v oblasti sportu	2 982 784
v tom: sportovní reprezentace	1 065 160
všeobecná sportovní činnost	1 917 624
Výdaje spolufinancované programy celkem mimo výzkum, vývoj a inovace	6 829 549
Ostatní výdaje na zabezpečení úkolů resort	1 599 705
v tom: OPŘO. Společné a účelově vyčleněné úkoly, programy kulturního dědictví	794 522
státní správa	627 027
zahraniční rozvojová spolupráce	120 000
program podpory vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchova	15 029
sociální prevence a prevence kriminality	8 134
protidrogová politika	12 196
programy podpory příslušníků romské komunity	19 873
mezinárodní konference, semináře	2 924

Zdroj: MŠMT, 2013

Závazné limity pro odvětví školství pro rok 2013 jsou následující:

- limit počtu zaměstnanců (včetně EU a FM)218 347 osob
- mzdové prostředky celkem.....59.178.497 tis. Kč
 - prostředky na platy.....58.025.214 tis. Kč
 - prostředky na ostatní platby za provedenou práci/ ostatní osobní náklady („OPPP“/“OON“).....1.153.283 tis. Kč
- průměrný měsíční plat.....22.146 Kč

Zdroj: Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2013, s. 16

3.1 Financování vysokých škol

V této kapitole bude stručně popsána problematika financování vysokých škol v ČR. Vysoké školy mají, jak již bylo řečeno výše, charakter buď vysoké školy veřejné, soukromé, nebo státní. Podle toho se posléze liší způsob jejich financování.

Dotace neinvestičních výdajů jsou poskytovány na studium akreditovaných studijních programů, na programy celoživotního vzdělávání a na výzkumnou, vědeckou, vývojovou, uměleckou a tvůrčí činnost. Dotace se vztahují zároveň na rozvoj VŠ, ubytování a stravování studentů. Výše dotace pro vysokou školu se odvíjí jednak od počtu studentů na dané VŠ, jednak od vědy a výzkumu na dané VŠ. Činnosti VŠ, u kterých tento systém nelze použít, jsou dotovány normativně. Pro spravedlivé a objektivní stanovení finanční částky dotace je určen soubor ukazatelů.

Prvním z těchto ukazatelů je tzv. ukazatel A, který zahrnuje:

- počet absolventů,
- normativní počet studentů (součin přepočteného počtu studentů násobený koeficientem ekonomické náročnosti),
- přepočteného počtu studentů (nárůst nesmí překročit 3% stavu z předchozího roku),
- počet rozpočtových studentů v akreditovaných studijních programech.

Do stavu přepočteného stavu studentů se zahrnují pouze studenti, kteří mají občanství ČR. Nezapočítávají se studenti s jiným občanstvím, kteří mají povinnost hradit náklady spojené se studiem sami a nezapočítávají se nově akreditované studijní obory.

Normativní počty studentů se vypočítají ze součinu počtu studentů a koeficientu náročnosti dané vysoké školy. Pro účely těchto výpočtů jsou jednotlivé fakulty rozděleny do skupin dle oborové příslušnosti s přihlédnutím k ekonomické náročnosti konkrétního studia. Základní normativ je částka, která vznikne vydělením finančních prostředků určených pro vzdělávací činnost s normativním počtem studentů všech vysokých škol, vyjma škol uměleckých. Z ekonomické náročnosti studia na dané vysoké škole se vypočítá výše příspěvku na jednoho studenta. Vynásobí-li se výše základního normativu s koeficientem stanoveným pro určitou fakultu, získá se příspěvek na jednoho studenta.

Dalšími ukazateli jsou např. stipendia pro studenty doktorských studijních programů (ukazatel C), pro studenty, kteří jsou občané cizího státu (ukazatel D), vzdělávací projekty, záměry a programy, které přesahují rámec jedné vysoké školy (ukazatel E), dotované projekty z Fondu rozvoje vysokých škol (ukazatel G), mimořádné rozvojové aktivity (ukazatel M), stipendia podle § 9 odst. 3 zákona o vysokých školách (ukazatel S), ubytovací stipendia (ukazatel U) a dále mimořádné rozvojové programy vyhlášených ministerstvem (ukazatel I) (Peková & Pilný, 2008).

V rámci své samosprávné působnosti **veřejná vysoká škola** hospodaří a nakládá se svým majetkem. Finanční prostředky jsou veřejným vysokým školám poskytovány MŠMT, které zároveň provádí kontrolu využití daných finančních prostředků. Veřejná vysoká škola hospodaří dle schváleného rozpočtu na jeden školní rok. Po uplynutí daného školního roku provádí a předkládá ministerstvu školství vyúčtování ve stanoveném termínu.

Příjmy rozpočtu veřejné vysoké školy jsou:

- poplatky spojené se studiem,
- výnosy z majetků,
- dotace ze státního rozpočtu,
- jiné příjmy ze státního rozpočtu, ze státních fondů nebo z rozpočtů měst a obcí,
- výnosy z doplňkové činnosti,
- příjmy z darů nebo dědictví.

Veřejná vysoká škola je povinná vypracovat každoročně výroční zprávu o hospodaření a předložit jí opět ve stanoveném termínu ministerstvu školství. Veřejná vysoká škola dále musí zřizovat následující fondy:

- fond reprodukce investičního majetku,
- rezervní fond na krytí ztrát v následujících účetních obdobích,
- stipendijní fond,
- fond odměn.

Tyto fondy se vytváří z výsledku hospodaření po zdanění. Stipendijní fond se vytváří převodem poplatků spojených se studiem a fond reprodukce investičního majetku z odpisů hmotného a nehmotného majetku.

Soukromá vysoká škola musí zajistit dostatečné finanční prostředky pro vzdělávací, vědeckou, výzkumnou, uměleckou a další tvůrčí činnosti. Část příjmů soukromé vysoké školy tvoří školné, které je vybíráno od jejích studentů. MŠMT je oprávněno poskytnout soukromé vysoké škole (s formou obecně prospěšné společnosti) dotaci na uskutečňování akreditovaných studijních programů, dále na program celoživotního vzdělávání a další spojenou činnost (Peková & Pilný, 2008).

3.2 Financování regionálního školství

Financování a hospodaření v rámci regionálního školství se nachází v kompetenci institucí, které jsou pověřeny výkonem státní správy v příslušném školství. Jedná se o:

- obce,
- odbory školství krajských úřadů,
- MŠMT,
- Českou školní inspekci,
- Školskou radu a
- ředitele škol a předškolních zařízení.

O výši rozpočtu jednotlivých škol či školských zařízení rozhoduje počet dětí ve školách.

3.2.1 Hospodaření škol

„Všechny základní a střední školy hospodaří jako příspěvkové organizace a musí se proto řídit zákony a vyhláškami o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR (Peková & Pilný, 2008, str. 324).“ Hlavním příjmem každé školy je dotace, kterou poskytuje MŠMT prostřednictvím příslušného OŠ KÚ. Když škola hospodaří s přebytkem, může si danou finanční částku ponechat pro další činnost na následující období, aniž by se jí krátily prostředky na další školní rok. Příspěvková organizace odepisuje investiční hmotný majetek a tím si vytváří zdroj finančních prostředků na nové investice.

Provoz školy je zajišťován následujícími **výdajovými položkami**:

- mzdy,
- sociální a zdravotní pojištění,
- příspěvek do FKSP,
- energie,

- spotřební materiál,
- daně a různé poplatky,
- služby, cestovné a ostatní náklady.

Hlavními **příjmovými položkami** jsou:

- dotace od krajského úřadu,
- provozní a investiční dotace do zřizovatele,
- prodej materiálu,
- prodej majetku,
- úroky z vlastních finančních prostředků,
- ostatní výnosy.

V současné době všechny základní školy a školská zařízení hospodaří převážně jako příspěvkové organizace nebo jako školské právnické osoby. Tyto organizace mohou vykonávat hospodářskou (doplňkovou) činnost. Z této činnosti mohou být dotovány příslušné fondy. Nejvýznamnější část výdajů ve školství tvoří **neinvestiční výdaje**. Výše těchto výdajů je ovlivněna především počtem tříd a počtem žáků, resp. studentů. V rámci neinvestičních výdajů jsou za nejdůležitější považovány mzdy a materiální výdaje. Výše **mzdových výdajů** pak závisí na mzdových školských předpisech a na organizačních pokynech MŠMT. **Materiální výdaje** zahrnují provoz škol (energie, údržba, modernizace školy, aj.) jsou hrazeny zřizovatelem.

Pokud je rozdíl mezi celkovými příjmy po zdanění, tzn. příjmy z hlavní a doplňkové činnosti, včetně prostředků od zřizovatele a provozními náklady (zlepšený výsledek hospodaření) kladný, vytváří příspěvková organizace **peněžní fondy**. Jedná se o tyto fondy:

- rezervní fond,
- investiční fond,
- fond odměn,
- fond kulturních a sociálních potřeb.

Rezervní fond je podle § 30 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření, může však být tvořen také dary. Rezervní fond slouží k dalšímu rozvoji organizace, k překlenutí nesouladu mezi výnosy a náklady dočasného charakteru, ke krytí ztráty z předchozích let a ke krytí

sankcí, které jí mohou být uloženy za porušení rozpočtové kázně. Poskytne-li zřizovatel příspěvkové organizace souhlas, může být část prostředků z rezervního fondu převedena do investičního fondu.

K zajištění investičních potřeb příspěvkové organizace je dle § 31 vytvářen **investiční fond**. Jeho zdrojem jsou především investiční dotace poskytnuté zřizovatelem, investiční příspěvky poskytnuté ze státních fondů, peněžní prostředky z odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku svěřeného příspěvkové organizaci učiněného se souhlasem zřizovatele apod. Využití investičního fondu spočívá ve financování investičních výdajů, v úhradě investičních půjček či úvěrů, v poskytnutí zdrojů na financování oprav na majetku a jeho údržby a v odvodu zřizovateli, pokud to ten stanovil.

Podle § 32 je stejně jako rezervní fond také **fond odměn** tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření. Tvořen je do výše 80% tohoto zlepšeného výsledku hospodaření, nejvýše však do výše 80% stanoveného nebo přípustného objemu prostředků, které jsou určeny na platy. Z tohoto fondu jsou hrazeny odměny zaměstnanců nebo v případě překročení prostředků určených na platy toto překročení.

Fond kulturních a sociálních potřeb se dle § 33 vytváří z objemu nákladů určených na platy. Na základě vyhlášky MF č. 365/2010 Sb. činí přiděl do fondu 1% z objemu mezd. Účelem fondu je zajišťování kulturních, sociálních a jiných potřeb zaměstnanců příspěvkové organizace.

3.2.2 Rozdělování prostředků v regionálním školství

Všechny školy a školská zařízení se při poskytování a přidělování finančních prostředků řídí dle počtu žáků a podle nákladnosti poskytovaného vzdělání. Regionální školství se financuje z více zdrojů. Podrobná pravidla financování regionálního školství uvádí školský zákon a doplňující vyhlášky a nařízení. Školy a školská zařízení získávají finanční prostředky z následujících zdrojů:

- ze státního rozpočtu ČR,
- od zřizovatele,
- ze své a doplňkové činnosti,

- z fondů organizací,
- z darů, programů EU a ostatních zdrojů.

3.2.2.1. Přímé výdaje na vzdělávání

Pro neinvestiční výdaje jsou stanoveny následující závazné ukazatele:

- prostředky na platy,
- zákonné odvody z mezd,
- ostatní neinvestiční výdaje (dotace soukromým a církevním školám),
- limity počtu zaměstnanců.

Rozpis finančních prostředků ve školství je dle § 161 školského zákona realizován tzv. **normativní metodou** (podle průměrných neinvestičních výdajů na jednoho žáka). Normativy se dělí na **republikové a krajské**. „Peněžní prostředky na přímé výdaje rozepisuje MŠMT na základě republikových normativů a poskytuje je formou dotace na zvláštní účet kraje. Krajský úřad dále prostřednictvím krajských normativů rozdělí tyto prostředky právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení (Ochrana, Pavel, & Vitek, 2010, str. 119).“ **Republikové hodnoty normativů** jsou následující:

- počet žáků na 1 plný úvazek pedagoga – N_p ,
- počet žáků na 1 plný úvazek nepedagogického zaměstnance – N_o ,
- fixní ostatní neinvestiční výdaje na jednu třídu,
- variabilní ostatní neinvestiční výdaje na 1 žáka – *ONIV*.

Finanční prostředky jsou školám přiděleny krajským úřadem dle krajských normativů v rámci závazných ukazatelů:

- celkové neinvestiční výdaje (mzdové prostředky),
- limit počtu zaměstnanců.

Základní normativní ukazatele jsou:

- V ...výkony (v případě škol - počet žáků, studentů, chovanců),
- N_p ...výkon na 1 plný úvazek pedagogického pracovníka (počet žáků, chovanců aj.),
- N_o ...výkon na 1 plný úvazek nepedagogického pracovníka,

- *ONIV*... ostatní neinvestiční výdaje na jednoho žáka

Směrodatná je hodnota normativu výkonu – N_p se vypočítá dle následujícího vzorce:

$$N_p = \frac{\check{Z}}{H/VP}$$

kde: \check{Z} ...průměrný počet žáků v jedné třídě,

H ...finančně zabezpečený průměrný týdenní počet odučených hodin ve třídě včetně nezbytně nutného množství dělených hodin, které odpovídají počtu žáků v jedné třídě,

VP ...průměrná týdenní hodnota vyučovací povinnosti pedagogů,

NP_p ...normativní počet pedagogů ($NP_p = V/Nb$) (Peková & Pilný, 2008).

„**Finanční normativ** je částka vyjádřená v Kč, která udává průměrný příspěvek státu (dotační minimum) na pokrytí nákladů spojených s příslušnou činností (vzdělávání, ubytování, stravování aj.) na jednoho žáka na určitém typu školy za jeden rok (Peková & Pilný, 2008, str. 328).“ Finanční normativy jsou důležité, protože jsou ekonomickým regulátorem hlavních činností v regionálním školství. Patří sem tyto normativy:

- mzdové,
- příjmové,
- neinvestičních výdajů.

Pro rozlišování rozpočtů podle vládní úrovně se rozlišují následující normativy:

- **Republikové (státní)** – průměrný státní příspěvek za účelem pokrytí nákladů připadajících na jednoho žáka, který se nachází na určitém typu školy nebo školského zařízení. Tyto hodnoty jsou stanoveny jako celkový republikový průměr na jednoho žáka.
- **Krajské (místní)** – výše výdajů připadající na jednotku výkonu za jeden školní rok. Kraj při stanovení výše vychází z rámcových vzdělávacích programů, z dlouhodobých vzdělávacích záměrů, z rozvoje vzdělávací soustavy v kraji, z rozsahu přímé vyučovací, výchovné, speciálně pedagogické nebo

pedagogicko-psychologické činnosti, počtu žáků ve třídách, oddělení a studijních skupin ve školách nebo školských zařízeních

Toto vše se stanovuje podle vztahu:

$$\frac{1}{N_p} \times 12 \times 1,37 \times (K1 + K2) + \frac{1}{N_o} \times 12 \times 1,37 \times (K3 + K4) + ONIV$$

Tento vztah je používán na stanovení formy denního studia. Ostatní formy studia dosahují procentuelní podíl hodnoty denní formy studia.

- Externí forma studia 5% normativu studia denního,
- dálková forma studia 30% normativu studia denního,
- večerní forma studia 40% normativu studia denního.

Ze získání těchto normativů se zabezpečuje:

- odměňování pedagogických pracovníků,
- učební pomůcky,
- další výdaje (zde se musí dodržovat platné předpisy)

(Peková & Pilný, 2008).

MŠMT stanovila od roku 2003 metodu tzv. agregovaných normativů (AN). „Ukazatele za regionální školství byly rozděleny do jednotlivých kategorií AN podle věku žáků. Výše AN (hodnota NIV) (Peková & Pilný, 2008, str. 329).“

Provozní výdaje je možné rozdělit na výdaje provozní a mzdové. Mzdové výdaje se ještě dále dělí na:

- mzdové prostředky (MP): vypláceny na základě pracovní smlouvy,
- ostatní osobní náklady (OON): vypláceny na základě dohody o provedení práce.

3.2.2.2. Poskytování finančních prostředků zřizovatelem

Zřizovatel poskytuje jím zřízeným organizacím finanční prostředky buď jako provozní prostředky, nebo jako investiční prostředky.

Provozní prostředky jsou poskytovány z rozpočtu zřizovatele. Jedná se především o prostředky určené na energie, provozní služby apod. Výše těchto prostředků vyplývá z rozpočtu zřizovatele.

Investiční prostředky jsou zřizovatelem poskytovány v případě nákladných investic. Může se jednat např. o prostředky poskytnuté na výstavbu nové budovy školy, její rekonstrukci apod. K financování investice je možné využít také prostředky ze školou zřizovaného investičního fondu.

4 ZŠ a MŠ Mirošov

Na úvod je nutné alespoň stručně popsat vybraný subjekt, na němž bude posléze zpracována analýza jeho financování a hospodaření.

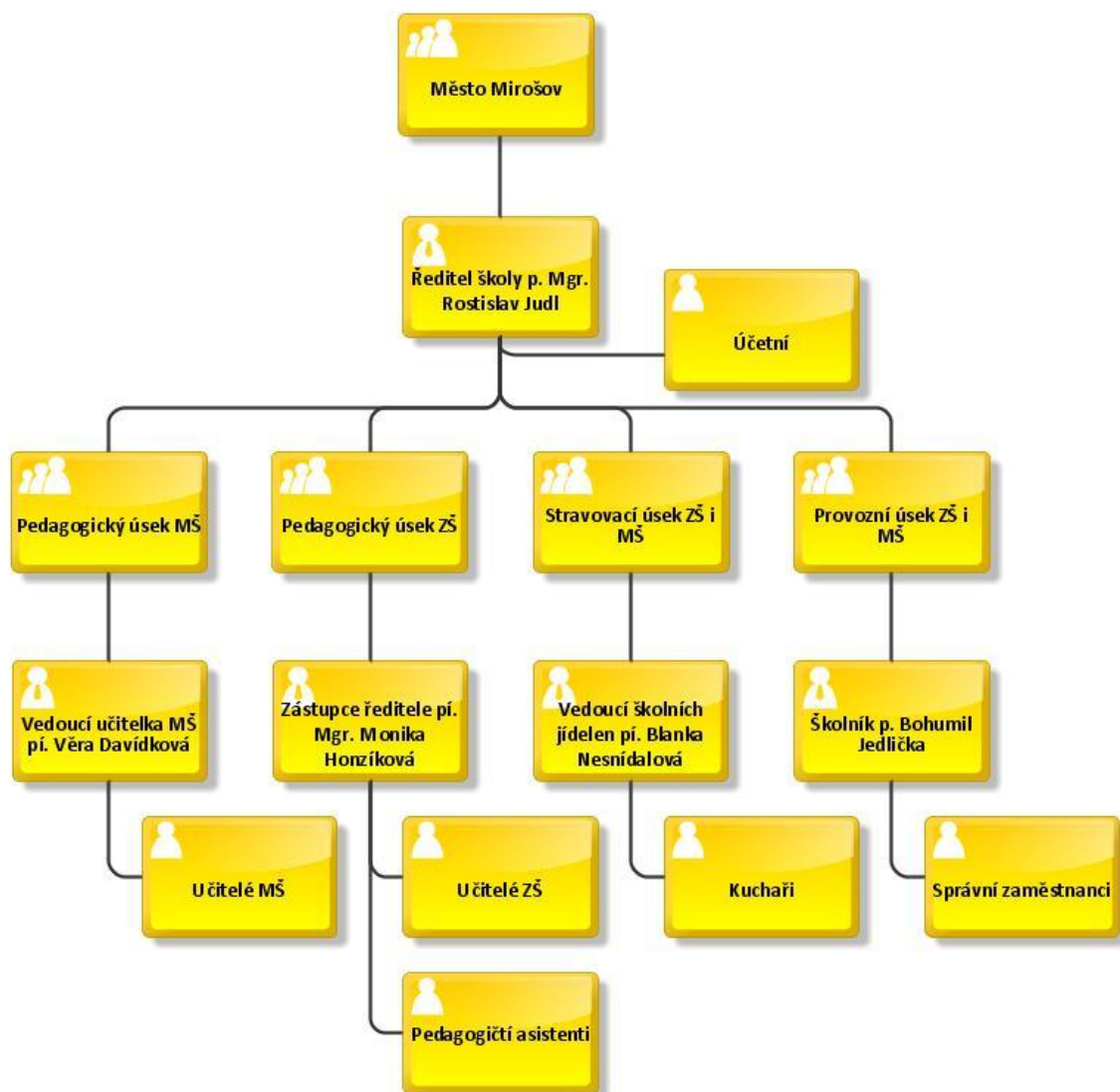
První zmínka o škole v Mirošově pochází již ze 17. století, konkrétně pak z roku 1656. Největší rozmach škola zaznamenala v roce 1891, kdy měla 804 žáků. Jedná se o dosud nepřekonané množství dětí, které bylo způsobeno příchodem mnoha lidí hledajících práci v černouhelných mirošovských dolech, které na konci 19. stol. zažívaly svůj zlatý věk.

ZŠ a MŠ Mirošov je právnickou osobou se statutem příspěvkové organizace, jejímž zřizovatelem je město Mirošov, v jehož katastru se škola nachází, která vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. Školu navštěvují především žáci z okolních spádových vesnic (Mirošov, Příkosice, Kornatice, Mešno, Kakejcov, Vísky, Skořice, Štítov, Brdy – vojenský újezd Jince, Trokavec). ZŠ poskytuje žákům základní vzdělání v rámci devítiletého programu, MŠ pak zajišťuje předškolní výchovu pro děti předškolního věku. Organizačně ZŠ a MŠ Mirošov sestává ze tří částí, kterými jsou základní škola, mateřská škola a školní jídelna. V současné době čítá základní škola 11 tříd, zaměstnává 19 pedagogických pracovníků a 2 pedagogické asistenty, na které připadá celkem 216 žáků z povolené kapacity 415 žáků. V mateřské škole je zapsáno 74 dětí, o které se stará 7 pedagogických pracovníků. Dále jsou ve škole zaměstnané 3 kuchařky a školník.

V rámci **doplňkové činnosti** škola poskytuje svým žákům různé zájmové kroužky (německý jazyk, hra na flétnu apod.). Škola také poskytuje v době, kdy neprobíhá výuka, školní tělocvičnu veřejnosti.

Organizační struktura je liniová, kdy v čele školy stojí ředitel, který je zaměstnancem školy a do své funkce je jmenován obcí na základě výsledku výběrového řízení vyhlášeného zřizovatelem školy. Pod ředitele pak spadají 4 úseky: pedagogický úsek základní školy, pedagogický úsek mateřské školy, stravovací úsek ZŠ i MŠ a provozní úsek ZŠ i MŠ (ZŠ a MŠ Mirošov, 2014). Na následujícím schématu je organizační struktura ZŠ a MŠ Mirošov znázorněna graficky.

Obr. č. 1: Organizační struktura ZŠ a MŠ Mirošov

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

5 Financování ZŠ a MŠ Mirošov

V této kapitole budou podrobněji popsány jednotlivé příjmy příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Mirošov. Příjmy budou analyzovány v rozmezí let 2009 – 2013.

Příjmové stránka školy je tvořena především:

- **dotacemi na přímé výdaje** plynoucími škole od Krajského úřadu Plzeňského kraje přerozdělujícího prostředky od MŠMT,
- **neinvestiční příspěvky na provozní činnost** od zřizovatele města Mirošov
- **příjmy z vlastní činnosti,**
- **příjmy ze státních programů a projektů.**

Protože výše **státních dotací** se odvíjí od počtu zaměstnanců, počtu žáků apod., není výše těchto dotací každoročně stejná. Její využití spočívá především v úhradě mezd zaměstnanců školy, k úhradě zákonného sociálního pojištění

To samé platí pro **dotace plynoucí od zřizovatele**, jejichž výše se odvíjí od aktuálních finančních možností města. Vedení školy sestavuje návrh svého rozpočtu, který je předkládán k posouzení městu, a na jeho základě je posléze rozhodnuto o výši poskytnuté dotace. Ta je každoročně schvalována zastupitelstvem v rámci rozpočtu města, v němž se pod položkou „Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím“ nachází částka, která bude daný rok vyčleněna pro potřeby školy. Pokud by škola v průběhu roku neměla dostatek finančních prostředků, může zřizovatele požádat o navýšení dotace. Dotace na provozní výdaje slouží především k úhradě energií, zakoupení vybavení, mzdy zaměstnanců provádějících pracovní činnost na základě dohody, předplatné odborných časopisů či software, surovin pro školní jídelnu apod.

V následující tabulce jsou uvedeny výše dotací obdržených od státu a od zřizovatele v průběhu let 2009 – 2013.

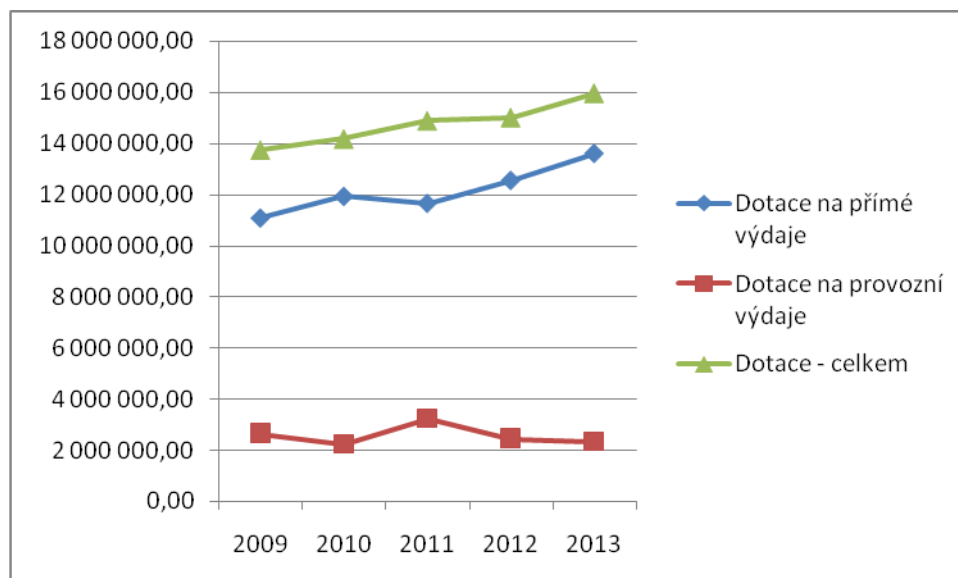
Tab. č. 14: Vývoj výše obdržených dotací 2009 – 2013 (v Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Dotace na přímé výdaje	11 082 490,00	11 931 298,50	11 657 734,80	12 561 203,00	13 621 356,50
Dotace na provozní výdaje	2 657 040,00	2 240 439,00	3 226 440,00	2 447 670,00	2 339 000,00
CELKEM	13 739 530,00	14 171 737,50	14 884 174,80	15 008 873,00	15 960 356,50

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Pro větší názornost jsou výše uvedené údaje vyjádřeny na následujícím obrázku graficky.

Obr. č. 2: Vývoj výše obdržených dotací 2009 – 2013 (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

V průběhu sledovaného období je patrný rostoucí trend přijatých dotací. Poměr státních dotací vůči celkovým přijatým dotacím se ve sledovaném období (2009 – 2013) pohyboval v rozmezí 78% (2011) až 85% (2013).

Příjmy z vlastní činnosti tvoří cca 10% z celkových příjmů školy. Jsou tvořeny především příjmy z prodeje obědů žákům, pedagogů a ostatním zaměstnancům školy a veřejnosti. Dále jsou zde zahrnuty tržby za služby školní družiny. Další část příjmů je tvořena tržbami za zájmové kroužky, které škola svým žákům za relativně nízké ceny nabízí. V řádech tisíců Kč ročně se pohybují příjmy získány za pronájem školní tělocvičny v době, kdy není využívána školou, pro potřeby veřejnosti. Do příjmů

z vlastní činnosti je možné zahrnout ještě příjmy z úroků z finančních prostředků uložených v bance.

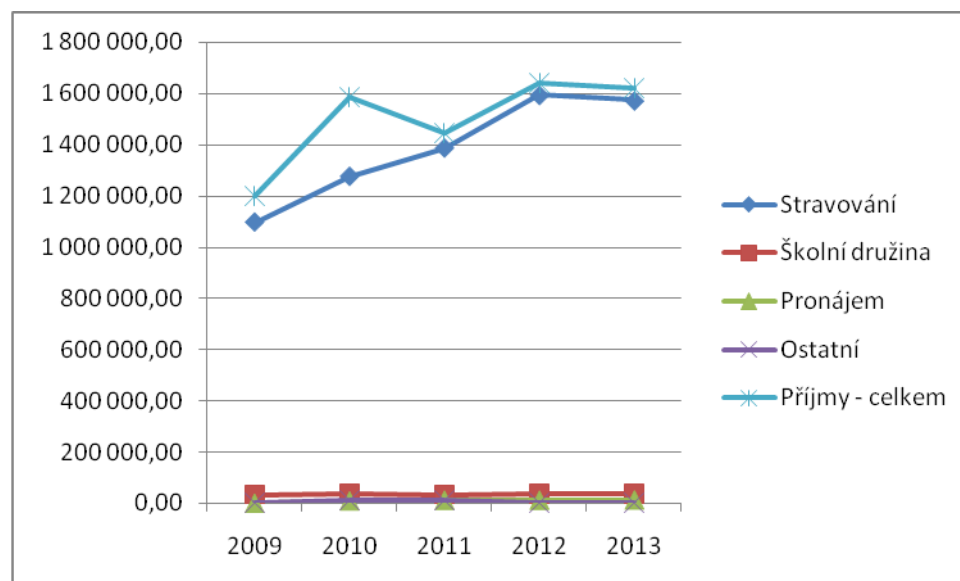
V následující tabulce jsou uvedeny příjmy z vlastní činnosti školy ve sledovaném období. Pro lepší názornost je vývoj znázorněn také v grafickém provedení.

Tab. č. 15: Vývoj příjmů z vlastní činnosti 2009 – 2013 (v Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy za stravování	1 096 254,57	1 275 905,00	1 386 931,00	1 593 634,00	1 571 910,00
Příjmy ze školní družiny	33 451,00	36 588,00	33 816,00	35 561,00	35 935,00
Tržby z pronájmu	0,00	9 500,00	12 600,00	12 600,00	13 180,00
Ostatní	69 060,00	253 503,00	0,00	0,00	0,00
Úroky	0,00	10 364,00	10 613,50	0,00	0,00
celkem	1 198 765,57	1 585 860,00	1 443 960,50	1 641 795,00	1 621 025,00

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Obr. č. 3: Vývoj příjmů z vlastní činnosti 2009 – 2013 (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Z výše uvedených dat vyplývá rostoucí trend celkových příjmů ve sledovaném období. Největší díl s taktěž rostoucím trendem zaujímají příjmy od strávníků za prodané obědy. Ostatní příjmy již nevykazovaly takový růst, některé se v určitých letech dokonce ani neobjevily.

Škola se snaží získávat finanční prostředky také prostřednictvím zapojování se do projektů, které jsou financovány z **dotáčnických programů MŠMT nebo fondů EU**.

6 Analýza hospodaření ZŠ a MŠ Mirošov

V této kapitole bude zpracována **analýza nákladů, analýza výnosů a analýza hospodářského výsledku** v letech 2009-2013.

Údaje pro provedení analýzy jsou čerpány z účetních výkazů školy. Pro ilustraci je v příloze B a C jako příklad uvedena rozvaha a výkaz zisku a ztráty za rok 2013.

6.1 Analýza nákladů

Na tomto místě bude popsán vývoj výše a struktury nákladů. Tento rozbor bude proveden zvlášť pro hlavní a zvlášť pro doplňkovou činnost.

V roce 2010 došlo oproti roku 2009 k několika změnám stejných pro náklady z hlavní i doplňkové činnosti v používaných účtech. Jednalo se jednak o změnu syntetických účtů, na něž byly položky účtovány, jednak o drobné obměny v samotných názvech účtů. Popsány budou pouze ty změny, které se týkaly účtů, na něž se v průběhu analyzovaného období účtovalo.

Účet 525 „Ostatní sociální pojištění“ změnil svůj název na „Jiné sociální pojištění“, účet 528 „Ostatní sociální náklady“ změnil svůj název na „Jiné sociální náklady“ a účet 551 „Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku“ se změnil na „Odpisy dlouhodobého hmotného majetku.“

Tab. č. 16: Vývoj struktury nákladů z hlavní činnosti 2009 – 2013 (v Kč)

HLAVNÍ ČINNOST	2009	2010	2011	2012	2013
Náklady z činnosti	14 955 160,00	15 674 916,94	16 190 492,46	16 478 641,45	17 483 727,37
Spotřeba materiálu	1 779 910,00	1 987 028,99	1 809 026,73	1 477 771,91	1 509 867,47
Spotřeba energie	1 219 060,00	1 303 503,00	1 202 463,51	1 343 811,28	1 438 841,83
Opravy a udržování	79 610,00	72 963,48	43 653,90	51 522,80	48 880,30
Cestovné	20 970,00	21 499,00	21 168,00	18 774,00	21 191,00
Náklady na reprezentaci	4 210,00	3 731,00	1 590,00	12 157,00	16 623,90
Aktivace vnitroorganizačních služeb	0,00	0,00	0,00	-50 016,00	-48 776,00
Ostatní služby	395 100,00	466 043,47	432 622,80	588 415,40	542 441,43
Mzdové náklady	8 347 810,00	8 555 646,00	9 241 163,00	9 484 652,00	9 462 037,00

Zákonné sociální pojištění	2 714 860,00	2 879 638,00	3 094 304,00	3 167 183,00	3 186 837,00
Jiné sociální pojištění	34 790,00	35 661,00	0,00	39 084,00	39 362,00
Zákonné sociální náklady	165 590,00	169 456,00	91 016,00	143 644,00	142 817,00
Jiné sociální náklady	47 120,00	52 308,00	71 030,00	0,00	0,00
Odpisy dlouhodobého majetku	110 870,00	101 325,00	110 297,80	39 627,00	41 251,00
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	0,00	0,00	0,00	134 671,06	1 054 788,64
Ostatní náklady z činnosti	35 260,00	26 114,00	72 156,72	27 344,00	27 564,80
Finanční náklady	0,00	10 364,00	10 613,50	0,00	0,00
Ostatní finanční náklady	0,00	10 364,00	10 613,50	0,00	0,00
NÁKLADY CELKEM	14 955 160,00	15 685 280,94	16 201 105,96	16 478 641,45	17 483 727,37

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

V rámci hlavní činnosti tvoří největší část nákladů mzdové náklady na platy zaměstnanců školy, což je vzhledem k charakteru činnosti školy logické. Tyto náklady tvoří cca 50% všech nákladů. Rozdílná velikost je dána vývojem počtu zaměstnanců školy.

Na druhém místě jsou náklady na zákonné sociální pojištění, které obsahují pojistné na důchodové zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a nemocenské pojištění. I jejich výše je odvislá od počtu zaměstnanců.

Třetí největší položkou jsou náklady na spotřebovaný materiál. Pod touto skupinou nákladů se skrývají především náklady na suroviny potřebné k přípravě jídel ve školní jídelně, která je součástí školy.

Jen o trochu nižších hodnot dosahovaly náklady na energie. Jejich výše je dána tím, že energie jsou spotřebovávány všemi třemi budovami, v nichž ZŠ a MŠ realizuje svoji činnost (základní škola, mateřská škola, školní jídelna).

Z dalších nákladů, které lze ještě zmínit, jsou jen nepříliš významné náklady na ostatní služby, do kterých jsou zahrnuty náklady na různé licence, váhy apod., a odpisy dlouhodobého hmotného majetku, které však v průběhu posledních dvou sledovaných let zaznamenávaly pokles.

Na účtu 516 „Aktivace vnitroorganizačních služeb“ se účtují věcné náklady na závodní stravování. Na tento účet bylo účtováno pouze v letech 2012 a 2013.

Náklady na mzdy a zákonné sociální pojištění a energie jsou hrazeny ze státních dotací na přímé výdaje. Většina provozních nákladů je naopak hrazena z prostředků, které jsou škole poskytovány jejím zřizovatelem.

Tab. č. 17: Vývoj struktury nákladů z doplňkové činnosti 2009 – 2013 (v Kč)

DOPLŇKOVÁ ČINNOST	2009	2010	2011	2012	2013
Náklady z činnosti	164 430,00	134 694,00	174 052,00	190 843,00	200 423,70
Spotřeba materiálu	61 580,00	35 315,00	60 367,00	50 259,00	61 922,70
Spotřeba energie	13 840,00	12 905,00	15 670,00	22 504,00	17 798,00
Opravy a udržování	1 190,00	467,00	1 236,00	1 336,00	1 801,00
Ostatní služby	640,00	1 335,00	258,00	1 252,00	840,00
Mzdové náklady	73 700,00	73 451,00	83 817,00	101 806,00	106 680,00
Zákonné sociální pojištění	8 610,00	7 294,00	7 893,00	9 945,00	7 656,00
Jiné sociální pojištění	70,00	0,00	0,00	123,00	94,00
Zákonné sociální náklady	530,00	372,00	231,00	292,00	225,00
Odpisy dlouhodobého majetku	4 200,00	3 327,00	4 414,00	1 582,00	1 301,00
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	0,00	0,00	0,00	1 629,00	1 990,00
Ostatní náklady z činnosti	70,00	90,00	166,00	115,00	116,00
NÁKLADY CELKEM	164 430,00	134 694,00	174 052,00	190 843,00	200 423,70

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Náklady z doplňkové činnosti se pohybují od 130 do 200 tisíc Kč ročně, a tvoří tak oproti nákladům z hlavní činnosti pouze nepatrnou část z celkových nákladů.

Nejvyšší část tvoří stejně jako v případě hlavní činnosti náklady na mzdy. V tomto případě se však nejedná o platy učitelů a personálu školy, ale o odměny pro zaměstnance vykonávající práci nesouvisející s hlavní činností školy většinou na základě dohody o provedení práce. Ve sledovaném období se takto vyplácela např. odměna za sekání trávníku na parcelách školy.

Druhými nejvyššími v rámci doplňkové činnosti jsou náklady ze spotřeby materiálu, jejichž výše se kromě roku 2010 pohybuje okolo 60.000 Kč. Ihned za těmito náklady se řadí náklady za spotřebu energie.

6.2 Analýza výnosů

Analýza výnosů bude provedena zvlášť pro hlavní a zvlášť pro doplňkovou činnost. Stejně jako v případě nákladů došlo v roce 2010 i u výnosů k přejmenování některých

úctů. Jedná se o účet 601 „Tržby z prodeje služeb“, který se přejmenoval na „Výnosy z prodeje služeb“ a účet 649, který se přejmenoval z „Jiné ostatní výnosy“ na „Ostatní výnosy z činnosti.“

Tab. č. 18: Vývoj struktury výnosů z hlavní činnosti 2009 – 2013 (v Kč)

HLAVNÍ ČINNOST	2009	2010	2011	2012	2013
Výnosy z činnosti	1 245 720,00	1 495 253,00	1 302 840,00	1 450 539,00	1 420 295,00
Výnosy z prodeje služeb	1 129 540,00	1 186 599,00	1 258 521,00	1 450 539,00	1 420 295,00
Aktivace vnitroorganizačních služeb	47 120,00	46 651,00	44 319,00	0,00	0,00
Čerpání fondů	0,00	8 500,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní výnosy z činnosti	69 060,00	253 503,00	0,00	0,00	0,00
Finanční výnosy	18 680,00	14 997,49	15 151,04	19 337,07	18 475,85
Úroky	18 680,00	14 997,49	15 151,04	19 337,07	18 475,85
Výnosy z transferů	13 739 530,00	14 171 737,50	14 884 174,80	15 008 873,00	15 960 356,50
Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	0,00	11 931 298,50	0,00	0,00	0,00
Výnosy vybraných místních vládních institucí	13 739 530,00	2 240 439,00	14 884 174,80	15 008 873,00	15 960 356,50
VÝNOSY CELKEM	15 003 930,00	15 681 987,99	16 202 165,84	16 478 749,07	17 399 127,35

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Protože škola jakožto příspěvková organizace je ve své podstatě neziskovou organizací, tvoří největší část jejího výnosu příjmy od svého zřizovatele, tedy města Mirošov. Tyto výnosy tvoří cca 90% všech výnosů z hlavní činnosti.

Necelých 10% tvoří výnosy z prodeje služeb. Jedná se například o výnosy z prodaných obědů, za družinu apod.

Nepatrnou část výnosů tvoří finanční výnosy v podobě úroků z peněz uložených v bance.

Tab. č. 19: Vývoj struktury výnosů z doplňkové činnosti 2009 -2013 (v Kč)

DOPLŇKOVÁ ČINNOST	2009	2010	2011	2012	2013
Výnosy z činnosti	165 570	135 894,00	174 826,00	191 256,00	200 730,00
Výnosy z prodeje služeb	165 570	125 894,00	162 226,00	178 656,00	187 550,00
Výnosy z pronájmu	0,00	9 500,00	12 600,00	12 600,00	13 180,00
VÝNOSY CELKEM	165 570	135 894,00	174 826,00	191 256,00	200 730,00

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Doplňkovou činnost tvoří výnosy z prodeje služeb a výnosy z pronájmu. Výnosy z prodeje služeb sestávají z tržeb za různé zájmové kroužky a za prodané obědy strážníkům mimo školu. Výnosy z pronájmu jsou tvořeny penězi za pronájem školní tělocvičny veřejnosti.

6.3 Analýza výsledku hospodaření

Důležitou součástí analýzy hospodaření je provedení analýzy výsledku hospodaření, jakožto rozdílu mezi náklady a výnosy dané organizace. V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty výsledku hospodaření z hlavní činnosti, z doplňkové činnosti a z obou činností dohromady za sledované roky. Zatímco výsledek hospodaření z hlavní činnosti může vyjít záporný, neboť případná ztráta je uhrazena z rozpočtu zřizovatele, výsledek hospodaření z doplňkové činnosti musí mít vždy formu zisku. Neměl-li by ji, ztratila by tato činnost svůj smysl a muselo by se od ní upustit.

Tab. č. 20: vývoj výsledku hospodaření 2009 – 2013 (v Kč)

VÝSLEDEK Z HOSPODAŘENÍ	2009	2010	2011	2012	2013
Hlavní činnost	48 770,00	-3 292,95	1 059,88	107,62	-84 600,02
Doplňková činnost	1 140,00	700,00	774,00	413,00	306,30
Celkem	49 910,00	-2 592,95	1 833,88	520,62	-84 293,72

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Jak je z údajů v tabulce patrné, výsledek hospodaření z hlavní činnosti se po většinu času pohybuje okolo nuly. V roce 2013 vznikla ztráta přes 80.000 Kč, která byla způsobena nečekaně vysokými náklady na energie.

Ani zisky z doplňkové činnosti nejsou příliš vysoké a pohybují se většinou v řádech stovek Kč. Nejvyššího zisku bylo dosaženo v roce 2009.

Pro lepší názornost vývoje jednotlivých výsledků hospodaření je uveden následující obrázek.

Obr. č. 4: Vývoj výsledku hospodaření 2009 - 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

7 Finanční analýza ZŠ a MŠ Mirošov

V této kapitole bude provedena finanční analýza ZŠ a MŠ Mirošov. Při jejím zpracování se bude vycházet z účetních výkazů za posledních 5 let (2009 – 2013).

Protože předmětem analýzy není klasický podnikatelský subjekt, ale je jím příspěvková organizace, jejíž hlavní činnost není orientována na dosažení zisku, je nutné v některých případech použít modifikované ukazatele, které jsou využívány v případě municipálních firem.

Nejprve bude zhodnocen vývoj bilanční sumy v průběhu těchto let, dále bude provedena vertikální a horizontální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztráty, vypočítán základní rozdílový ukazatel, čistý pracovní kapitál a vypočítány vybrané dílčí ukazatele. Dílčí ukazatele jsou obvykle děleny do následujících skupin:

- ukazatele autarkie,
- ukazatele rentability,
- ukazatele likvidity,
- ukazatele aktivity,
- ukazatele financování a
- ukazatele investičního rozvoje/útlumu (Kraftová, 2002).

7.1 Vývoj bilanční sumy

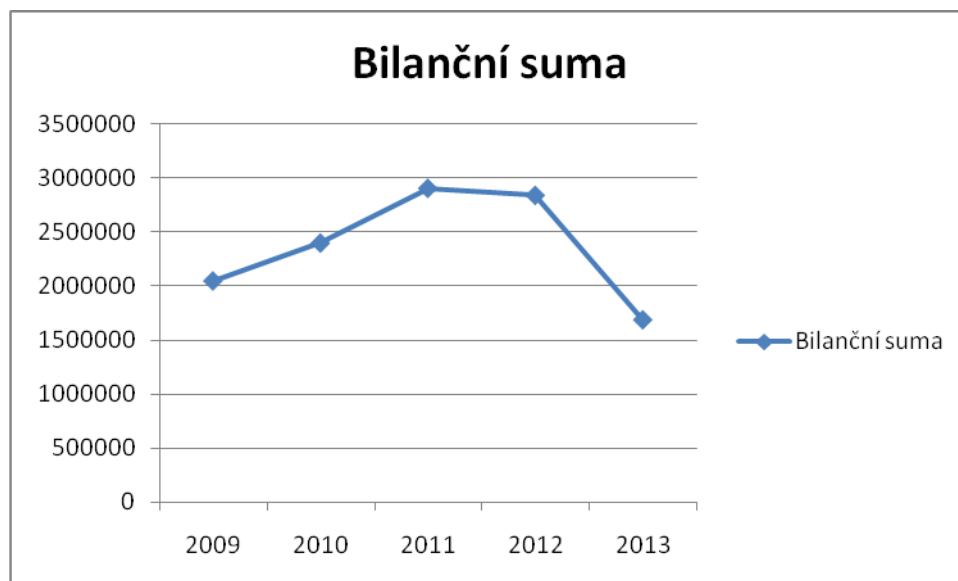
Bilanční suma až do roku 2011 rostla víceméně konstantním tempem. V roce 2010 byl nárůst 17,1%, v roce 2011 pak 21,1%. V roce 2012 již ale došlo oproti roku 2011 k mírnému poklesu bilanční sumy o 2,2%. K velmi výraznému poklesu došlo v následujícím roce. Jednalo se o snížení bilanční sumy o více než 40,5%. Takto výrazný pokles je dán tím, že v roce 2013 nebyl oproti minulým létům využit dohadný účet aktivní, na němž bylo v roce 2012 1.149.808,30 Kč.

Tab. č. 21: Vývoj bilanční sumy v letech 2009 – 2013 (v Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Bilanční suma	2047344,51	2397419,26	2903040,77	2838098,09	1687745,02

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Obr. č. 5: Vývoj bilanční sumy v letech 2009 - 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

7.2 Vertikální a horizontální analýza

Vertikální analýza zjišťuje procentuální podíl jednotlivých položek výkazů vůči určité položce. Touto položkou je v případě vertikální analýzy rozvahy suma aktiv a suma pasiv, v případě výsledovky se jedná o tržby. Obecně lze tento vztah vyjádřit pomocí následujícího vzorce.

$$P_i = B_i / \sum B_i$$

kde: B_ivelikost položky bilance

$\sum B_i$... suma hodnot položek v rámci určitého celku

V rámci **horizontální analýzy** dochází k porovnání jednotlivých položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty v čase a zaznamenání změn mezi jednotlivými roky. Tyto změny mohou být vyjádřeny buď absolutně (v jednotkách), nebo relativně (v procentech).

Pro výpočet změny v absolutních hodnotách se použije následující vzorec.

$$D_{t/t-1} = B_i(t) - B_i(t-1)$$

kde: $D_{t/t-1}$ změna oproti minulému období

$B_i(t)$ hodnota bilanční položky i v čase t

$B_i(t-1)$...hodnota bilanční položky i v čase $t-1$

Relativní meziroční změnu lze vypočítat podle následujícího vzorce.

$$I_{t/t-1}^i = \left(\frac{B_i(t)}{B_i(t-1)} \right) - 1$$

kde: $B_i(t)$hodnota bilanční položky i v čase t

$B_i(t-1)$...hodnota bilanční položky i v čase $t-1$ (Hrdý & Horová, 2009)

7.2.1 Vertikální analýza

V následujících tabulkách je znázorněna struktura aktiv a procentuelní podíl jednotlivých položek aktiv na jejich celkové sumě.

Tab. č. 22. Struktura aktiv 2009 – 2013

AKTIVA	Hodnoty (v Kč)				
	2009	2010	2011	2012	2013
Aktiva celkem	2 047 344,51	2 397 419,26	2 903 040,77	2 838 098,09	1 687 745,02
Stálá aktiva	694 113,00	119 512,00	298 063,60	359 754,60	317 202,60
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobý hmotný majetek	694 113,00	119 512,00	298 063,60	359 754,60	317 202,60
Dlouhodobý finanční majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Dlouhodobé pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oběžná aktiva	1 353 231,51	2 277 907,26	2 604 977,17	2 478 343,49	1 370 542,42
Zásoby	81 039,25	85 432,08	109 659,33	86 419,35	98 461,27
Krátkodobé pohledávky	156 271,00	784 739,50	1 227 621,48	1 019 538,30	84 082,44
Krátkodobý finanční majetek	1 115 921,26	1 407 735,68	1 267 696,36	1 372 385,84	1 187 998,71

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Tab. č. 23. Vertikální analýza aktiv 2009 – 2013

AKTIVA	Relativní hodnoty (v %)				
	2009	2010	2011	2012	2013
Aktiva celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Stálá aktiva	33,9%	5,0%	10,3%	12,7%	18,8%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dlouhodobý hmotný majetek	33,9%	5,0%	10,3%	12,7%	18,8%
Dlouhodobý finanční majetek	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dlouhodobé pohledávky	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Oběžná aktiva	66,1%	95,0%	89,7%	87,3%	81,2%
Zásoby	4,0%	3,6%	3,8%	3,0%	5,8%
Krátkodobé pohledávky	7,6%	32,7%	42,3%	35,9%	5,0%
Krátkodobý finanční majetek	54,5%	58,7%	43,7%	48,4%	70,4%

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Z tabulky je patrné, že majetek školy je tvořen především **oběžnými aktivy**. Nejvýznamnější položkou je bezesporu **krátkodobý finanční majetek**, který tvoří v letech 2009 – 2012 cca 50% celkových aktiv, v roce 2013 je to dokonce 70,4%. Krátkodobý finanční majetek je pak tvořen především finančními prostředky na běžném účtu a běžném účtu FKSP. Zbytek tvoří prostředky v pokladně. Většinu analyzovaných let zaujímají výraznou část oběžných aktiv také **krátkodobé pohledávky**, které mají charakter především dohadných účtů pasivních (energie). Krátkodobé pohledávky dále zahrnují účty náklady příštích období, v nichž jsou zahrnutá předplatná na časopisy pro pedagogy a žáky, a ostatní krátkodobé pohledávky, v nichž jsou účtovány pohledávky za stravné. Zbylou část v řádech jednotek procent tvoří **zásoby** v podobě materiálu na skladě, u kterých se jedná o potraviny pro potřeby školní jídelny.

Zajímavou skutečností je relativně nízký poměr **dlouhodobého hmotného majetku** na celkových aktivech. Je to dáno především tím, že všechny budovy, které využívá základní škola, mateřská škola a školní jídelna, nejsou majetkem školy, ale škola je má za symbolickou cenu pronajaté od města Mirošov. Dlouhodobý hmotný majetek je

proto tvořen pouze samostatnými movitými věcmi a soubory movitých věcí a drobným dlouhodobým hmotným majetkem. V rámci samostatných movitých věcí a souborů movitých věcí je účtováno vybavení školní jídelny, která v nedávné době prošla rozsáhlou rekonstrukcí zahrnující i přístavbu části budovy. Vybavení samotné ZŠ a MŠ (skříně, lavice, tabule apod.) je zahrnuto v rámci účtu ostatního dlouhodobého hmotného majetku. Nulový zůstává **dlouhodobý nehmotný majetek**, v němž je zahrnut školou používaný software, který je však již zcela odepsán.

V následujících tabulkách je znázorněna jednak struktura pasiv, jednak vertikální analýzy položek pasiv. Procentuální vyjádření jednotlivých položek pasiv je počítáno vzhledem k celkovému objemu pasiv.

Tab. č. 24: Struktura pasiv 2009 – 2013

PASIVA	Hodnoty (v Kč)				
	2009	2010	2011	2012	2013
Pasiva celkem	2 047 344,51	2 397 419,26	2 903 040,77	2 838 098,09	1 687 745,02
Vlastní kapitál	898 714,08	308 468,13	380 131,33	273 971,95	315 483,23
Jmění účetní jednotky a upravující položky	694 113,00	119 512,00	298 063,60	153 854,60	317 302,60
Fondy účetní jednotky	154 694,71	191 549,08	82 826,80	120 355,80	82 712,80
Výsledek hospodaření	49 906,37	-2 592,95	-759,07	-238,45	-84 532,17
Cizí zdroje	1 148 630,43	2 088 951,13	2 522 909,44	2 564 126,14	1 372 261,79
Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobé závazky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé závazky	1 148 630,43	2 088 951,13	2 522 909,44	2 564 126,14	1 372 261,79

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Tab. č. 25: Vertikální analýza pasiv 2009 – 2013

PASIVA	Relativní hodnoty (v %)				
	2009	2010	2011	2012	2013
Pasiva celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Vlastní kapitál	43,9%	12,9%	13,1%	9,7%	18,7%
Jmění účetní jednotky a upravující položky	33,9%	5,0%	10,3%	5,4%	18,8%
Fondy účetní jednotky	7,6%	8,0%	2,9%	4,2%	4,9%
Výsledek hospodaření	2,4%	-0,1%	0,0%	0,0%	-5,0%
Cizí zdroje	56,1%	87,1%	86,9%	90,3%	81,3%
Rezervy	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Dlouhodobé závazky	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Krátkodobé závazky	56,1%	87,1%	86,9%	90,3%	81,3%

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Je patrné, že z velké části je ZŠ a MŠ Mirošov financována především prostřednictvím **cizích zdrojů**, konkrétně krátkodobých závazků. Vzhledem k charakteru analyzovaného subjektu je to logické. Nejvýznamnější položkou jsou **krátkodobé přijaté zálohy na transfery**, které v letech 2011 a 2012 tvořily takřka 50% všech cizích zdrojů školy. Jedná se o finanční prostředky poskytované škole z evropských fondů. Následují je **závazky za zaměstnanci** ve formě měsíčních platů. Ihned za nimi figuruje s platy zaměstnanců spojené **zúčtování s institucemi sociálního a zdravotního pojištění**. Dalšími položkami v rámci krátkodobých závazků jsou **závazky za dodavatele**, výnosy **příštích období** (zájmové kroužky placené předem) a **ostatní krátkodobé závazky**.

Podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech se ve sledovaných letech pohybuje od 10% do 20%. Pouze v roce 2009 činí tento poměr 43,9%. Je to dáno účetní chybou, která omylem zvýšila **jmění účetní jednotky**. Tato chyba byla v následujícím roce napravena. Ve vlastním kapitálu jsou zahrnuty ještě **fondy účetní jednotky**, v jejichž rámci je zřízen fond odměn a FKSP, a **výsledek hospodaření**. V roce 2013 bylo dosaženo ztráty ve výši 84.293,72 Kč, která byla způsobena vysokými cenami za energie.

V další tabulce jsou údaje o struktuře výkazu zisku a ztráty. Poměr je počítán vzhledem k celkovým výnosům. Jednotlivé hodnoty jsou dány jako suma hodnot z hlavní a hospodářské (doplňkové) činnosti.

Tab. č. 26: Struktura výkazu zisku a ztráty 2009 – 2013

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	Absolutní hodnoty - hlavní + hospodářská činnost (v Kč)				
	2009	2010	2011	2012	2013
Náklady celkem	15 119 590,00	15 819 974,94	16 375 157,96	16 669 484,45	17 684 151,07
Náklady z činnosti	15 119 590,00	15 809 610,94	16 364 544,46	16 669 484,45	17 684 151,07
Finanční náklady	0,00	10 364,00	10 613,50	0,00	0,00
Náklady na transfery	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Daň z příjmů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výnosy celkem	15 169 500,00	15 817 381,99	16 376 991,84	16 670 005,07	17 599 857,35
Výnosy z činnosti	1 245 720,00	1 630 647,00	1 477 666,00	1 641 795,00	1 621 025,00
Finanční výnosy	18 680,00	14 997,49	15 151,04	19 337,07	18 475,85

Výnosy z transferů	13 905 100,00	14 171 737,50	14 884 174,80	15 008 873,00	15 960 356,50
Výsledek hospodaření	49 910,00	-2 592,95	1 833,88	520,62	-84 293,72

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Struktura nákladů sestává především ze mzdových nákladů, zákonného sociálního pojištění, spotřeby materiálu a spotřeby energie. Spotřeba materiálu je dána spotřebou surovin potřebných pro přípravu jídel ve školní jídelně. Dalšími položkami jsou cestovné, náklady na reprezentaci (občerstvení při otvírání nové školy, květiny apod.), aktivace vnitroorganizačních služeb (věcné náklady na závodní stravování), ostatní služby (licence na software apod.), zákonné sociální náklady, jiné sociální pojištění, odpisy dlouhodobého majetku, náklady z drobného dlouhodobého majetku a ostatní náklady z činnosti (FKSP).

Struktura výnosů je tvořena především výnosy z transferů majících charakter finančních prostředků od zřizovatele školy. Nezanedbatelná je částka z výnosů z prodeje služeb. V případě hlavní činnosti se jedná o výnosy ze stravného či družiny, v případě vedlejší činnosti pak o výnosy za zájmové kroužky apod. Malou část výnosů tvoří úroky z finančních prostředků uložených na bankovních účtech.

V následující tabulce je zpracována vertikální analýza výkazu zisku a ztráty.

Tab. č. 27: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty 2009 – 2013

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	Relativní hodnoty - hlavní + hospodářská činnost (v Kč)				
	2009	2010	2011	2012	2013
Náklady celkem	99,7%	100,0%	100,0%	100,0%	100,5%
Náklady z činnosti	99,7%	100,0%	99,9%	100,0%	100,5%
Finanční náklady	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
Náklady na transfery	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Daň z příjmů	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Výnosy celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Výnosy z činnosti	8,2%	10,3%	9,0%	9,8%	9,2%
Finanční výnosy	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Výnosy z transferů	91,7%	89,6%	90,9%	90,0%	90,7%
Výsledek hospodaření	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	-0,5%

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Jak lze vyčíst z tabulky, nejvyšší procento nákladů v rámci sledovaných let spadá na náklady z činnosti (takřka 100%), v jejichž rámci pak jde především o mzdové náklady a náklady na zákonné a jiné sociální pojištění, spotřebu materiálu a spotřebu energie

a náklady z drobného dlouhodobého majetku. Výjimečně se objevují i drobné náklady v rámci finančních nákladů (2010 a 2011), ty se však pohybují pouze v rozmezí desetin procenta ve vztahu k celkovým výnosům v daných letech.

Výnosům dominují výnosy z transferů, které mají podobu příjmů plynoucích od zřizovatele, dotací apod. Nezanedbatelné jsou také výnosy z prodeje služeb v rámci výnosů z činnosti. Drobné finanční výnosy jsou tvořeny přijatými úroky.

Výsledek hospodaření je díky charakteru činnosti školy minimální a v některých případech i záporný.

7.2.2 Horizontální analýza

V následujících tabulkách je možné sledovat meziroční vývoj agregovaných položek aktiv, pasiv a výnosových a nákladových účtů.

Tab. č. 28: Horizontální analýza aktiv vyjádřená v absolutních hodnotách 2009 - 2013

AKTIVA	Absolutní hodnoty (v Kč)				
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013
Aktiva celkem	-126 955,49	350 074,75	505 621,51	-64 942,68	-1 150 353,07
Stálá aktiva	-115 077,00	-574 601,00	178 551,60	61 691,00	-42 552,00
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobý hmotný majetek	-115 077,00	-574 601,00	178 551,60	61 691,00	-42 552,00
Dlouhodobý finanční majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobé pohledávky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oběžná aktiva	-11 878,49	924 675,75	327 069,91	-126 633,68	-1 107 801,07
Zásoby	4 469,25	4 392,83	24 227,25	-23 239,98	12 041,92
Krátkodobé pohledávky	15 251,00	628 468,50	442 881,98	-208 083,18	-935 455,86
Krátkodobý finanční majetek	-31 598,74	291 814,42	-140 039,32	104 689,48	-184 387,13

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Tab. č. 29: Horizontální analýza aktiv vyjádřená v relativních hodnotách 2009 – 2013

AKTIVA	Relativní hodnoty (v %)				
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013
Aktiva celkem	-5,8%	17,1%	21,1%	-2,2%	-40,5%
Stálá aktiva	-14,2%	-82,8%	149,4%	20,7%	-11,8%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dlouhodobý hmotný majetek	-14,2%	-82,8%	149,4%	20,7%	-11,8%
Dlouhodobý finanční majetek	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dlouhodobé pohledávky	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Oběžná aktiva	-0,9%	68,3%	14,4%	-4,9%	-44,7%
Zásoby	5,8%	5,4%	28,4%	-21,2%	13,9%
Krátkodobé pohledávky	10,8%	402,2%	56,4%	-17,0%	-91,8%
Krátkodobý finanční majetek	-2,8%	26,2%	-9,9%	8,3%	-13,4%

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Z údajů v tabulkách vyplývá, že mezi jednotlivými roky dochází u jednotlivých položek aktiv k výrazným výkyvům. V případě dlouhodobého hmotného majetku došlo k velmi výraznému poklesu mezi lety 2009 a 2010, který znamenal snížení o 574.601 Kč (82,8%). To je dáno tím, že v roce 2009 tvořilo jeho podstatnou část nové vybavení školní kuchyně, které bylo v následujícím roce z velké části odepsáno. V roce 2011 pak došlo oproti minulému roku k nárůstu o 149,4%, což však vzhledem k předchozímu výraznému poklesu znamená pouze 178.551,6 Kč. V následujících obdobích již byly hodnoty v normě. V případě oběžných aktiv došlo v roce 2010 oproti roku 2009 k jejich nárůstu o 68,3%, což vplývá hlavně z nárůstu krátkodobých pohledávek o více než 400%. Růst této položky pokračuje i v následujícím roce. Tato skutečnost je dána vytvořením účtu dohadných účtů aktivních, na které nebylo v roce 2009 účtováno.

V dále uvedených tabulkách je znázorněná horizontální analýza pro položky pasiv.

Tab. č. 30: Horizontální analýza pasiv vyjádřená v absolutních hodnotách 2009 – 2013

PASIVA	Absolutní hodnoty (v Kč)				
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013
Pasiva celkem	-126 955,49	350 074,75	505 621,51	-64 942,68	-1 150 353,07
Vlastní kapitál	-159 775,92	-590 245,95	71 663,20	-106 159,38	41 511,28

Jmění účetní jednotky a upravující položky	-115 067,00	-574 601,00	178 551,60	-144 209,00	163 448,00
Fondy účetní jednotky	-6 385,29	36 854,37	-108 722,28	37 529,00	-37 643,00
Výsledek hospodaření	-38 323,63	-52 499,32	1 833,88	520,62	-84 293,72
Cizí zdroje	32 820,43	940 320,70	433 958,31	41 216,70	-1 191 864,35
Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobé závazky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé závazky	32 820,43	940 320,70	433 958,31	41 216,70	-1 191 864,35

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Tab. č. 31: Horizontální analýza pasiv vyjádřená v relativních hodnotách 2009 – 2013

PASIVA	Relativní hodnoty (v %)				
	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013
Pasiva celkem	-5,8%	17,1%	21,1%	-2,2%	-40,5%
Vlastní kapitál	-15,1%	-65,7%	23,2%	-27,9%	15,2%
Jmění účetní jednotky a upravující položky	-14,2%	-82,8%	149,4%	-48,4%	106,2%
Fondy účetní jednotky	-4,0%	23,8%	-56,8%	45,3%	-31,3%
Výsledek hospodaření	-43,4%	-105,2%	70,7%	68,6%	-35350,7%
Cizí zdroje	2,9%	81,9%	20,8%	1,6%	-46,5%
Rezervy	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dlouhodobé závazky	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Krátkodobé závazky	2,9%	81,9%	20,8%	1,6%	-46,5%

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Meziroční změna pasiv je obdobná jako v případě meziroční změny aktiv. V rámci vlastního kapitálu stojí za povšimnutí meziroční změna výsledku hospodaření v roce 2013 oproti roku 2012.

V případě cizích zdrojů, které jsou v případě školy zastoupeny pouze krátkodobými závazky, je zajímavá meziroční změna 2009 – 2010, kdy došlo k jejich zvýšení o takřka 82%.

V následujících tabulkách je znázorněna horizontální analýza pro výkaz zisku a ztráty.

Tab. č. 32: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty vyjádřená v absolutních hodnotách 2009 – 2013

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	Absolutní hodnoty - hlavní + hospodářská činnost (v Kč)			
	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013
Náklady celkem	700 384,94	555 183,02	294 326,49	1 014 666,62
Náklady z činnosti	690 020,94	554 933,52	304 939,99	1 014 666,62
Finanční náklady	10 364,00	249,50	-10 613,50	0,00
Náklady na transfery	0,00	0,00	0,00	0,00
Daň z příjmů	0,00	0,00	0,00	0,00
Výnosy celkem	647 881,99	559 609,85	293 013,23	929 852,28
Výnosy z činnosti	384 927,00	-152 981,00	164 129,00	-20 770,00
Finanční výnosy	-3 682,51	153,55	4 186,03	-861,22
Výnosy z transferů	266 637,50	712 437,30	124 698,20	951 483,50
Výsledek hospodaření	-52 502,95	4 426,83	-1 313,26	-84 814,34

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Tab. č. 33: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty vyjádřená v relativních hodnotách 2009 – 2013

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	Relativní hodnoty - hlavní + hospodářská činnost (v %)			
	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012	2012 - 2013
Náklady celkem	4,6%	3,5%	1,8%	6,1%
Náklady z činnosti	4,6%	3,5%	1,9%	6,1%
Finanční náklady	0,0%	2,4%	-100,0%	0,0%
Náklady na transfery	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Daň z příjmů	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Výnosy celkem	4,3%	3,5%	1,8%	5,6%
Výnosy z činnosti	30,9%	-9,4%	11,1%	-1,3%
Finanční výnosy	-19,7%	1,0%	27,6%	-4,5%
Výnosy z transferů	1,9%	5,0%	0,8%	6,3%
Výsledek hospodaření	-105,2%	-170,7%	-71,6%	-16291,0%

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Meziroční změny jednotlivých položek se v průběhu analyzovaných let nacházejí v normálu.

7.3 Rozdílové ukazatele

Rozdílové ukazatele lze vypočítat jako rozdíl dvou absolutních ukazatelů. Nejčastěji používaným rozdílovým ukazatelem je čistý pracovní kapitál.

Čistý pracovní kapitál je stavová veličina, která znázorňuje tu část oběžných aktiv, která slouží k provozní činnosti subjektu, a která je financována dlouhodobými zdroji, přičemž nezáleží na tom, zda jsou tyto zdroje vlastní nebo cizí. Jedná se tedy o jakýsi „finanční polštář“, který slouží k eliminaci rizik spojených s výskytem nepříznivé skutečnosti, která by si vyžádala neplánované dodatečné výdaje. Existuje-li dostatečné množství prostředků ke krytí provozní činnosti, nabývá tento ukazatel kladných hodnot. Není-li tomu tak, je zapotřebí hledat příčiny tohoto nepříznivého stavu. Na druhou stranu by neměla být hodnota ani příliš vysoká, neboť by vysoká míra oběžných aktiv negativně ovlivňovala míru rentability. Hodnota čistého pracovního kapitálu se vypočítá podle následujícího vzorce.

$$\text{ČPK} = \text{OA} - \text{KZ}$$

kde: ČPK... Čistý pracovní kapitál

OA.... Oběžná aktiva

KZ.... Krátkodobé závazky

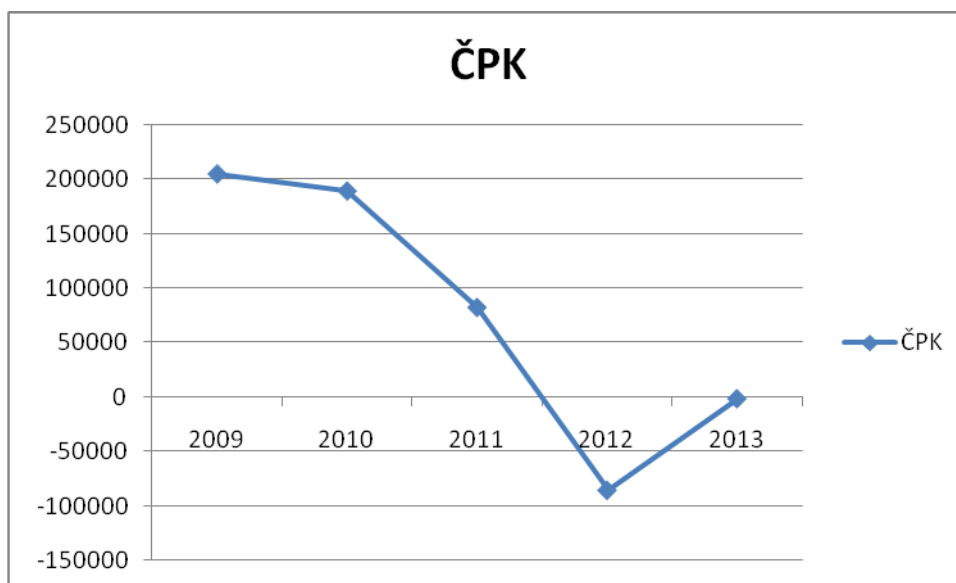
V následující tabulce jsou uvedeny vypočtené hodnoty čistého pracovního kapitálu pro ZŠ a MŠ Mirošov. Pro lepší představu o vývoji ukazatele v čase je z těchto hodnot zpracován graf vývoje čistého pracovního kapitálu v letech 2009 – 2013.

Tab. č. 34: Čistý pracovní kapitál 2009 - 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
ČPK	204601,08	188956,13	82067,73	-85782,65	-1719,37

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Obr. č. 6: Vývoj čistého pracovního kapitálu 2009 – 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

V ZŠ a MŠ Mirošov nabývá čistý pracovní kapitál ve sledovaném období až do roku 2011 kladných hodnot. V roce 2012 však hodnota tohoto ukazatele měla zápornou hodnotu. V roce 2013 byl čistý pracovní kapitál stále záporný, ale již se jednalo pouze o nepatrnou hodnotu. Záporná hodnota ukazatele v roce 2013 je dána poklesem oběžných aktiv, kdy došlo k poklesu krátkodobých pohledávek o takřka 17%, k poklesu zásob o 21,1% a naopak došlo k růstu krátkodobého finančního majetku o 8,3%. Výše krátkodobých závazků zůstala prakticky nezměněna.

7.4 Dílčí ukazatele finanční analýzy

V rámci této podkapitoly budou stručně popsány jednotlivé dílčí ukazatele, které budou následně vypočítány a zhodnoceny na případě ZŠ a MŠ Mirošov. Bude se jednat o ukazatele autarkie, ukazatele rentability, ukazatele likvidity, ukazatele aktivity a ukazatele financování.

7.4.1 Ukazatele autarkie

Ukazatel autarkie je modifikovaným ukazatelem rentability, který je využíván ke stanovení výše soběstačnosti. Proto, aby mohla být měřena míra autarkie, je zapotřebí, aby byly splněny následující podmínky:

- plně saturovaná poptávka nabídkou a

- neexistence soukromého podniku, který by byl schopen se stejnými vstupy dosáhnout vyšších výstupů.

Existují dva způsoby, kterými je možno hodnotit autarkii. Jedná se o hodnocení autarkie na bázi **výnosově nákladové** a **příjmově výdajové**.

Autarkie hlavní činnosti na bázi nákladů a výnosů popisuje, jak hodně je municipální firma schopna pokrýt náklady z hlavní činnosti výnosy z hlavní činnosti. Hodnota ukazatele by měla být větší než 1. Vypočítá se podle následujícího vzorce.

$$A_{HV-HČ} = \frac{V_{HČ}}{N_{HČ}} \times 100$$

kde: $A_{HV-HČ}$...autarkie hlavní činnosti na nákladově výnosové bázi

$V_{HČ}$...výnosy hlavní činnosti

$N_{HČ}$...náklady hlavní činnosti

Celková autarkie na bázi příjmů a výdajů popisuje, jak je municipální firma schopna pokrýt výdaje na hlavní činnost příjmy z hlavní činnosti. Výhodou tohoto ukazatele je fakt, že nebere v potaz účetní postupy, které vedou ke stanovení výše nákladů, resp. výnosů. Při jakémkoliv způsobu účtování by měl tento ukazatel vyjít stejný. Hodnota ukazatele by měla být vyšší než 1. Výpočet se provádí podle následujícího vzorce.

$$A_{CF} = \frac{P_Y}{V_e} \times 100 \quad \text{nebo} \quad A_{CF} = \frac{NIP_Y}{NIV_e} \times 100$$

kde: A_{CF} ... *autarkie na příjmově výdajové bázi*

P_Y ... *příjmy*

V_e ...*výdaje*

NIP_Y ...*neinvestiční (provozní) příjmy*

NIV_e ...*neinvestiční (provozní) výdaje*

Dalším ukazatelem, který je možné použít, je **míra příjmů z neinvestiční dotace na celkových provozních příjmech**. Zbytek chybějící do 100% představuje tzv. uživatelské poplatky tvořené nahodilými příjmy a příjmy z doplňkové činnosti. Tento ukazatel se vypočítá podle následujícího vztahu.

$$A_{NID} = \frac{NID}{NIP_Y} \times 100$$

kde: A_{NID} ...míra příjmů z provozní dotace na provozních příjmech

NID ...provozní dotace

NIP_Y ...provozní příjmy

(Kraftová, 2002)

V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty pro ukazatelů autarkie pro ZŠ a MŠ Mirošov.

Tab. č. 35: Vybrané ukazatele autarkie 2009 -2013

	2009	2010	2011	2012	2013
$A_{HV-HČ}$	100,33%	99,98%	100,01%	100,00%	99,52%
A_{CF}	100,76%	100,34%	100,21%	99,94%	99,47%
A_{NID}	91,98%	90,78%	92,20%	91,19%	91,83%

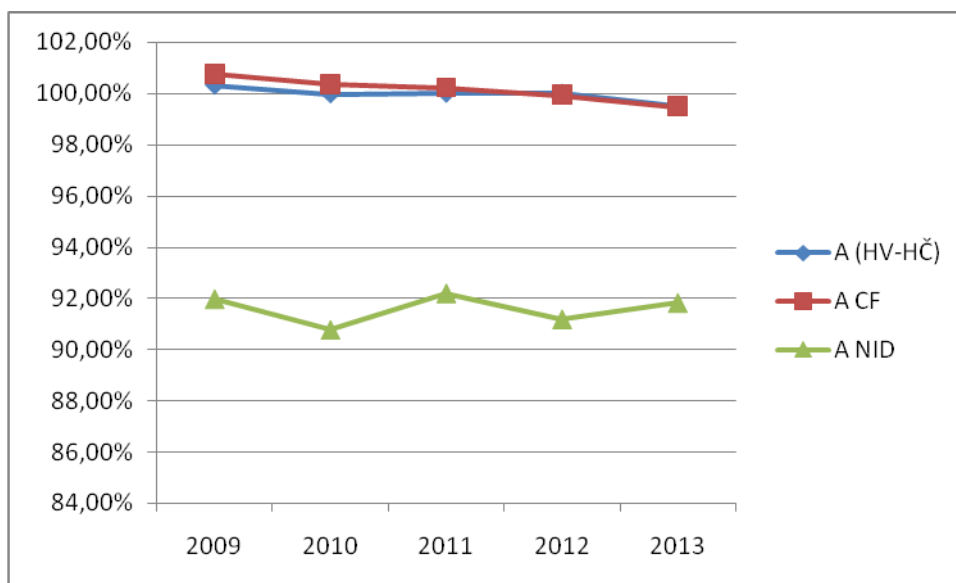
Zdroj: *Vlastní zpracování, 2014*

Z prvních dvou hodnot je patrné, že škola zvládá pokrývat svoji činnost a je tak plně soběstačná. Mezi ukazateli autarkie hlavní činnosti výnosově nákladové a celkové autarkie příjmově výdajové jsou patrné drobné rozdíly, které jsou dány tím, že v rámci účetního systému nejsou vždy příjmy a výdaje totožné s výnosy a náklady.

Míra příjmů z neinvestiční dotace na celkových provozních příjmech se ve sledovaných letech nachází okolo hodnoty 90%. Tato hodnota znamená, že zbylých cca 10% do 100% je tvořena nahodilými příjmy nebo příjmy z doplňkové činnosti.

Pro lepší demonstraci je vývoj ukazatelů v jednotlivých letech znázorněn na následujícím grafu.

Obr.č. 7: Vývoj autarkie hlavní činnosti 2009 - 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

7.4.2 Ukazatele rentability

Při výpočtu rentability je nutné rozlišovat, zda se jedná o hlavní či doplňkovou činnost. Zatímco v rámci hlavní činnosti by výnosy a náklady měly být víceméně vyrovnané, v rámci doplňkové činnosti by měl být dosahován zisk. Dále budou rozebrány jednotlivé ukazatele rentability.

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti ukazuje poměr, v jakém je výsledek hospodaření z doplňkové činnosti vůči nákladům z doplňkové činnosti. Tento poměr by neměl vyjít záporný. Vyjde-li záporný, svědčí to o tom, že by se mělo od doplňkové činnosti upustit. Tento ukazatel je dán následujícím vztahem.

$$r_{ND\check{c}} = \frac{HV_{D\check{c}}}{N_{D\check{c}}} \times 100$$

kde: $r_{ND\check{c}}$...rentabilita nákladů doplňkové činnosti

$HV_{D\check{c}}$...hospodářský výsledek z doplňkové činnosti

$N_{D\check{c}}$...náklady z doplňkové činnosti

Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti se počítá tehdy, pokud subjekt realizuje doplňkovou činnost a z hlavní činnosti registruje ztrátu. Vyjadřuje část zisku z doplňkové činnosti, která kryje ztrátu z hlavní činnosti. Vypočítá se podle následujícího vzorce.

$$Z'' = \frac{zisk_{Dč}}{ztráta_{Hč}} \times 100$$

kde: Z'' ... míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

$zisk_{Dč}$... hospodářský výsledek z doplňkové činnosti

$ztráta_{Hč}$... hospodářský výsledek z hlavní činnosti

CF – rentabilita provozních příjmů doplňkové činnosti ukazuje míru, s jakou příjmy z doplňkové činnosti vytvářejí hotovostní toky. Hodnota tohoto ukazatele je tím lepší, čím je vyšší. Výpočet probíhá podle následujícího vzorce.

$$r_{CF-Dč} = \frac{CF_{Dč}}{NIP_{yDč}} \times 100 = \frac{(HV + O + \Delta R)_{Dč}}{NIP_{yDč}} \times 100$$

kde: $r_{CF-Dč}$... CF – rentabilita provozních příjmů doplňkové činnosti

$CF_{Dč}$... hotovostní tok z doplňkové činnosti

$NIP_{yDč}$... provozní příjmy z doplňkové činnosti

$HV_{Dč}$... hospodářský výsledek z doplňkové činnosti

$O_{Dč}$... odpisy dlouhodobého majetku používané pro doplňkovou činnost

$\Delta R_{Dč}$... přírůstek rezerv z doplňkové činnosti

Haléřový ukazatel nákladovosti výnosů z doplňkové činnosti ve vztahu k Ψ se využívá především v případě existence doplňkové činnosti. Je jím hodnocena rentabilita doplňkové činnosti. Čím více se hodnota ukazatele přibližuje k hodnotě Ψ , tím lepší je

dosahovaný ekonomický výsledek této činnosti. Ukazatel se vypočítá dle následujícího vzorce.

$$HUN = N_{D\check{c}} / V_{D\check{c}} \quad HUN - \Psi \rightarrow \min$$

kde: *HUN*...haléřový ukazatel nákladovosti

N_{Dč}...náklady na doplňkovou činnost

V_{Dč}...výnosy z doplňkové činnosti

Ψ...lomový faktor mezi ukazateli efektivity na bázi tokových veličin

(0,6810339)

Variátor celkových nákladů je ukazatel, kterým je zjišťován poměr mezi dynamikou vývoje celkových nákladů a dynamikou vývoje celkových výnosů. Je-li hodnota ukazatele vyšší než 1, znamená to, že náklady převyšují výnosy, a je proto nutné získat další výnosy, které mohou mít formu buď provozní dotace, nebo uživatelského poplatku. Je-li naopak hodnota ukazatele menší než 1, znamená to, že existuje možnost zvýšit produkci. Tento ukazatel se spočítá dle následujícího vzorce.

$$var_N = \frac{(N_{t+1} - N_t) / N_t}{(V_{t+1} - V_t) / V_t}$$

kde: *var_N*...variátor celkových nákladů

N_{t+1}...celkové náklady v období t+1

N_t...celkové náklady v období t

V_{t+1}...celkové výnosy v období t+1

V_t...celkové výnosy v období t

(Kraftová, 2002)

V následující tabulce jsou vypočteny jednotlivé ukazatele rentability pro ZŠ a MŠ Mirošov.

Tab. č. 36: Ukazatele rentability v letech 2009 - 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
$r_{NDČ}$	0,69%	0,52%	0,44%	0,22%	0,15%
Z''	X	21,26%	x	X	0,36%
$r_{CF-DČ}$	3,23%	2,97%	2,97%	1,04%	0,80%
HUN	0,9931	0,9948	0,9956	0,9978	0,9985
var_N	1,0846	0,9919	1,0046	1,0912	X

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Rentabilita nákladů doplňkové činnosti by neměla mít zápornou hodnotu, což je ve všech letech splněno. Tento ukazatel byl nejvyšší v roce 2009, kdy dosáhl hodnoty 0,69%.

Míra pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti je počítána pouze pro roky 2010 a 2013, kdy byla v rámci hlavní činnosti zaznamenána ztráta. V ostatních letech škola hospodařila se ziskem, a proto by výpočet ukazatele v těchto letech postrádal smysl. Zisk z doplňkové činnosti se výrazně podílel na krytí ztráty z hlavní činnosti v roce 2010, pro který ukazatel nabývá hodnoty 21,26%. V roce 2013 je hodnota ukazatele velice nízká z důvodu vysoké ztráty způsobené nečekaně vysokými náklady za energie.

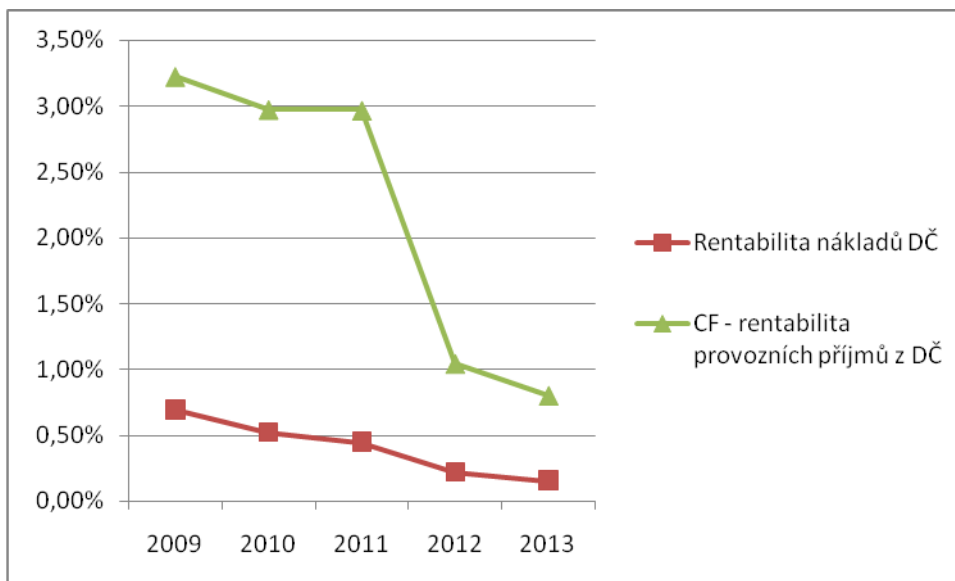
CF – rentabilita provozních příjmů doplňkové činnosti ukazující, jak se doplňková činnost podílí na tvorbě hotovostních toků, byla nejvyšší v roce 2009, kdy dosáhla hodnoty 3,23%.

V případě haléřového ukazatele se požaduje, aby se hodnota lomového faktoru blížila k hodnotě 0,6810339. V případě ZŠ a MŠ Mirošov je tato hodnota dokonce ještě vyšší, což ukazuje na dobrý dosahovaný ekonomický výsledek doplňkové činnosti.

Variátor celkových nákladů je spočítán pouze pro roky 2009 – 2012, protože k výpočtu ukazatele pro rok 2013 by byly potřeba údaje za rok 2014, které v době psaní diplomové práce nebyly a nemohly být dostupné. Po většinu sledovaných let byla hodnota ukazatele vyšší než 1, což znamená, že náklady převyšují výnosy, a bylo by vhodné získat dodatečné výnosy ať již z hlavní činnosti, nebo z činnosti doplňkové. V roce 2010 byla hodnota 0,9919, což znamená, že výnosy převyšují náklady.

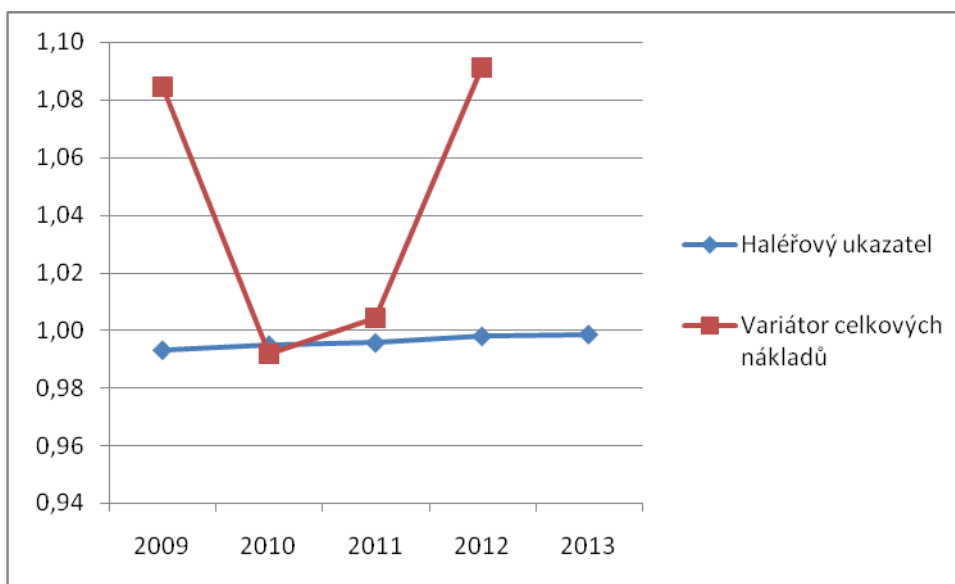
Grafický vývoj výše popsaných ukazatelů v letech 2009 – 2012 je znázorněn na následujícím grafu.

Obr. č. 8: Vývoj vybraných ukazatelů rentability 2009 – 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Obr. č. 9: Vývoj vybraných ukazatelů rentability 2009 - 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

7.4.3 Ukazatele likvidity

Za **ukazatele likvidity** se považuje běžná likvidita, pohotová likvidita a okamžitá likvidita. Tyto ukazatele obecně popisují schopnost zkoumaného subjektu plnit své krátkodobé závazky.

Běžná likvidita popisuje schopnost subjektu přeměnit svá oběžná aktiva na peněžní prostředky a uhradit tak krátkodobé závazky. Ukazatel by měl nabývat hodnot v rozmezí 1,5 – 2,5. Vypočítá se podle následujícího vztahu.

$$BL = OA / KZ$$

kde: OA...oběžná aktiva

KZ...krátkodobé závazky

Pohotová likvidita je taková likvidita, kdy je z oběžných aktiv vyloučena nejméně likvidní složka – zásoby. Její hodnota by se v podnikovém prostředí měla pohybovat okolo hodnoty 1. Je-li ukazatel menší než 1, hrozí riziko nesolventnosti, je-li naopak větší než 1, hrozí, že jsou v o běžném majetku neefektivně vázány prostředky, které by bylo možno využít jiným způsobem. Ukazatel pohotové likvidity se vypočítá podle následujícího vzorce.

$$PL = (OA - ZÁS) / KZ$$

kde: OA.....oběžná aktiva

ZÁS.....zásoby

KZ.....krátkodobé závazky

Okamžitá likvidita je jedním z poměrových ukazatelů stavových hodnot. V případě běžného podnikového sektoru je doporučeno, aby se hodnota tohoto ukazatele pohybovala okolo hodnoty 0,2. V případě veřejného sektoru se předpokládá hodnota o trochu vyšší. Ukazatel peněžní likvidity se spočítá dle následujícího vzorce.

$$OL = FM_k / KZ$$

kde: FM_k ...krátkodobý finanční majetek

KZ....krátkodobé závazky

(Hrdý & Horová, 2009)

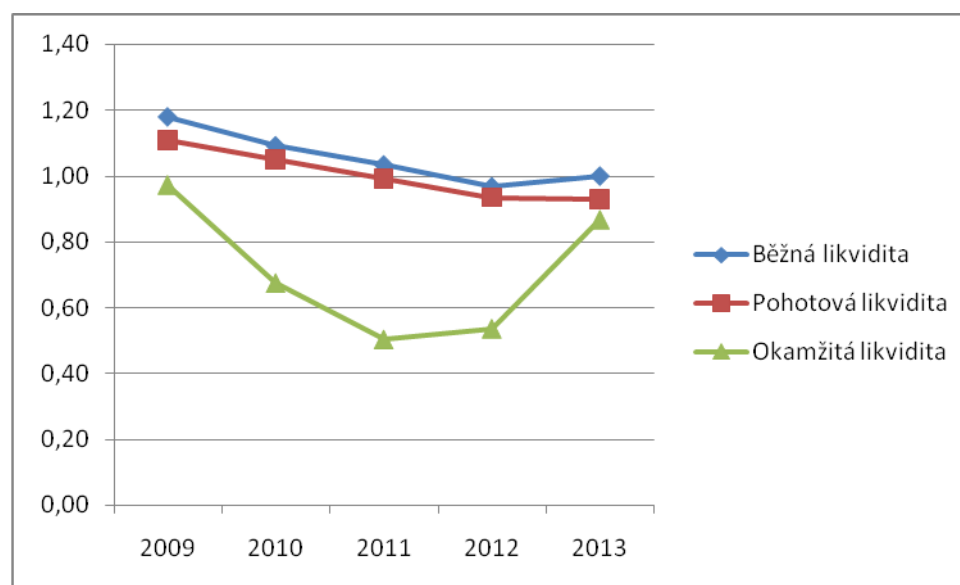
V následující tabulce jsou vypočítány hodnoty pro jednotlivé druhy likvidity v rozmezí let 2009 – 2013 pro ZŠ a MŠ Mirošov.

Tab. č. 37: Ukazatele likvidity 2009 – 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Běžná likvidita	1,18	1,09	1,03	0,97	1,00
Pohotová likvidita	1,11	1,05	0,99	0,93	0,93
Okamžitá likvidita	0,97	0,67	0,50	0,54	0,87

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Obr. č. 10: Vývoj vybraných ukazatelů likvidity 2009 – 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Vzhledem k předmětu činnosti, kdy jím není podnikání, ale nevýdělečná činnost, považuji výše zjištěné hodnoty jednotlivých druhů likvidit za přiměřené.

7.4.4 Ukazatele aktivity

Z okruhu ukazatelů aktivity je možné pro potřeby municipálních firem použít pouze některé. Jedná se o následující ukazatele.

Prvním z ukazatelů je **obrat kapitálu**, který hodnotí hrubou výnosnost zdrojů, které subjekt v rámci své činnosti využívá. Jelikož se jedná o relaci tokového a stavového ukazatele, je vhodné k výpočtu použít hodnotu kapitálu danou průměrem hodnot kapitálu na začátku a na konci období. Čím je hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím je to

z hlediska analyzovaného subjektu lepší. Obrat kapitálu se spočítá dle následujícího vzorce.

$$\text{obrat kapitálu} = V/K$$

kde: V ...celkové výnosy (hlavní a doplňková činnost)

K ...kapitál, celková pasiva

Dalším ukazatel je **míra vázanosti fixních aktiv na výnosech v zůstatkových cenách**. Smyslem tohoto ukazatele je posoudit míru náročnosti sledovaného oboru na fixních aktivech. Výpočet lze provést podle následujícího vztahu.

$$\text{míra vázanosti fixních aktiv na výnosech} = FA/V$$

kde: FA ...hodnota fixních aktiv v zůstatkových cenách

V ...výnosy celkem

Doba obratu pohledávek je ukazatel dávající odpověď na otázku, kolik dní trvá jeden obrat pohledávek. Ukazatel je vhodný především pro takové subjekty, které mají vysokou hodnotu pohledávek, a vypočítá se podle následujícího vzorce.

$$\text{doba obratu pohledávek} = \frac{\emptyset Po}{(V/360)}$$

kde: $\emptyset Po$...průměrná hodnota pohledávek

V ...roční celkové výnosy

Dalším ukazatelem, který sleduje soulad mezi dobami splatnosti pohledávek a splatnosti závazků s vazbou na výnosy a náklady z provozní činnosti, je **poměr dob obratu krátkodobých pohledávek a krátkodobých závazků**. Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím delší je doba splácení pohledávek. Za optimální se považuje, pokud jsou doby

splácení vyrovnané a ukazatel se pohybuje okolo hodnoty 1. Vypočítá se z následujícího vztahu.

$$\text{poměr dob obratu} = \frac{\overline{\text{Po}} / PV}{\overline{\text{Zv}} / PN}$$

kde: $\overline{\text{Po}}$...průměrná hodnota krátkodobých pohledávek

PV ...celkové roční provozní výnosy

$\overline{\text{Zv}}$...průměrná hodnota krátkodobých závazků

PN ...celkové roční provozní náklady

Posledním municipálními firmami používaným ukazatelem aktivity je **rychlost obratu zásob**. Tento ukazatel sleduje, kolikrát se za rok náklady obrátí v zásobách. Tento ukazatel se vypočítá podle následujícího vzorce.

$$\text{rychlost obratu zásob} = N / \overline{\text{Zs}}$$

kde: N ...roční celkové náklady

$\overline{\text{Zs}}$...průměrná hodnota zásob (Kraftová, 2002)

V následující tabulce jsou hodnoty jednotlivých ukazatelů aktivity spočítané pro ZŠ a MŠ Mírošov.

Tab. č. 38: Ukazatele aktivity 2009 – 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Obrat kapitálu	7,41	6,60	5,64	5,87	10,43
Míra vázanosti FA na V v ZC	4,58%	0,76%	1,82%	2,16%	1,80%
Doba obratu pohledávek	3,53	10,71	22,12	24,26	11,29
Poměr dob obratu	1,59	2,82	4,83	4,49	3,06
Rychlost obratu zásob	191,86	190,06	167,87	170,03	191,30

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Obrat kapitálu je pro případ příspěvkové organizace dostačující. V roce 2013 byla dokonce dosažena hodnota 10,43, která je dána zvýšením cizích zdrojů ve formě prostředků z evropských fondů.

Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech v zůstatkových cenách se v rámci sledovaných let pohybuje v rozmezí 0,76% - 4,58%.

Doba obratu pohledávek by měla být co možná nejkratší. Nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2009, kdy činila pouze 3,53 dní, naopak nejvyšší hodnota (24,26 dní) byla zaznamenána v roce 2012. Zatímco od roku 2010 do roku 2012 doba obratu pohledávek narůstala, v roce 2013 opět poklesla na přijatelnou úroveň.

Nejnižší poměr dob pohledávek byl zaznamenán v roce 2009, kdy se velmi blížil hodnotě, při níž jsou doby obratu pohledávek a závazku vyrovnané. Od roku 2010 pak hodnota ukazatele rostla a s ní rostla i doba obratu pohledávek. V roce 2013 stejně jako v případě předchozího ukazatele, kdy došlo k poklesu doby obratu pohledávek, došlo i zde k poklesu míry dob obratu.

Ukazatel rychlosti obratu zásob vycházel v jednotlivých letech relativně vysoký, což je pozitivní. Nižší byl v letech 2011 a 2012, což bylo dáno oproti jiným rokům vyššími zásobami

7.4.5 Ukazatele financování

Ukazatele financování znázorňují způsob financování majetku municipální firmy. Jinými slovy tedy popisují strukturu pasiv analyzovaného subjektu.

Prvním ukazatelem je **míra finanční stability**, která udává poměr vlastního kapitálu na celkových pasivech. V případě municipálních firem se hodnota tohoto ukazatele obvykle pohybuje okolo 70%. V případě, že hodnota ukazatele klesne pod 50%, je zapotřebí situaci podrobně sledovat a snažit se ji zlepšit. Klesne-li hodnota pod 30%, znamená to, že sledovaný subjekt je nestabilní. Hodnota ukazatele se vypočítá podle následujícího vzorce.

$$\text{míra finanční nezávislosti} = \frac{VK}{K} \times 100$$

kde: **VK**...vlastní kapitál

K ...celkový kapitál

Míra věřitelského rizika je protipólem předchozího ukazatele. Vyjadřuje míru zastoupení cizího kapitálu na celkovém financování majetku organizace. Tento ukazatel je možno vyjádřit následujícím vztahem.

$$\text{míra věřitelského rizika} = \frac{CK}{K} \times 100$$

kde: CK ...cizí kapitál

K ...celkový kapitál

Posledním ukazatelem v rámci ukazatelů financování je **síla finanční páky**, která vyjadřuje, jak hojně je v případě financování dané organizace využívána finanční páka. V případě municipálních firem má finanční páka většinou kladný efekt. Sílu finanční páky je možné vypočítat podle následujícího vzorce.

$$F_{FL} = 1 + \frac{CK}{VK}$$

kde: F_{FL} ...síla finanční páky

CK ...cizí kapitál

VK ...vlastní kapitál

(Kraftová, 2002)

V následující tabulce jsou znázorněny hodnoty jednotlivých ukazatelů financování v případě ZŠ a MŠ Mirošov.

Tab. č. 39: Ukazatele financování 2009 – 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Míra finanční stability	43,90%	12,87%	13,09%	9,65%	18,69%
Míra věřitelského rizika	56,10%	87,13%	86,91%	90,35%	81,31%
Síla finanční páky	2,28	7,77	7,64	10,36	5,35

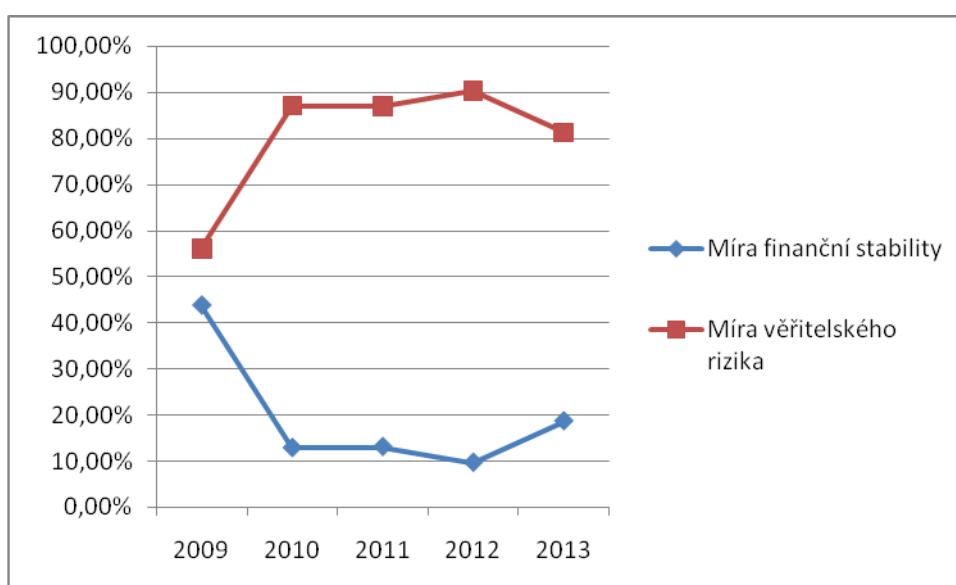
Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Ze zjištěných hodnot vyplývá skutečnost, že škola je financována až příliš formou cizích zdrojů, což může vést k její nestabilitě. Pouze v roce 2009 byla míra finanční stability ještě v přijatelných mezích. V roce 2013 lze však již pozorovat částečné zlepšení tohoto ukazatele.

Síla finanční páky je ve sledovaných letech poměrně vysoká. To je dáno již zmíněnou strukturou pasiv, tedy preferencí financování majetku cizími zdroji.

Na následujícím grafu je znázorněn vývoj míry finanční stability a věřitelského rizika.

Obr. č. 11: Vývoj vybraných ukazatelů financování 2009 – 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

8 Zhodnocení současné situace a návrh opatření na zlepšení

V předešlých kapitolách byla provedena detailní analýza financování ZŠ a MŠ Mirošov, z níž je možné vyvodit některé pozitivní a některé negativní závěry.

Příjmy školy jsou tvořeny především státními dotacemi a příspěvky od zřizovatele. V menší míře jsou tvořeny příjmy z vlastní činnosti a prostředky ze státních programů a projektů určených pro základní školy a ze své doplňkové činnosti. V roce 2011 se podařilo získat výraznější dotaci z projektu EU (EU peníze školám). Prostředky z této dotace byly použity na nákup nové výpočetní techniky a na zlepšení kvality výuky.

Na základě provedené analýzy hospodářského výsledku je zřejmé, že škola, pokud není ve ztrátě, vytváří pouze minimální zisk. Zisková je vždy v rámci doplňkové činnosti, což však lze vzhledem k jejímu charakteru spíše považovat za samozřejmost. Pro školu je nutné, aby se nedostávala příliš často do výraznější ztráty, jako tomu bylo v roce 2013, a zvládala hospodařit s vyrovnanými náklady a výnosy.

Škola působí v budovách, které má pronajaté od svého zřizovatele, města Mirošov, což je s ohledem na strukturu jejího majetku možné považovat za velké pozitivum. Znamená to totiž, že veškeré opravy, rekonstrukce a jiné náklady spojené s provozem budovy nejsou hrazeny z rozpočtu školy, ale z rozpočtu obce. Škola má tak díky tomu k dispozici před rokem zcela zrekonstruovanou budovu s moderním zařízením za pouze symbolické nájemné.

Z provedené finanční analýzy vyplývá jako jedna z nejsilnějších stránek školy její soběstačnost. Ukazatele autarkie se totiž pohybovaly po celé sledované období okolo hodnoty 100%, což znamená, že náklady z hlavní činnosti jsou plně kryty výnosy z hlavní činnosti, resp. že výdaje jsou kryty příjmy.

Ukazatele rentability dosahují ve sledovaném období poměrně nízkých hodnot a v průběhu pěti let měly klesající tendenci, což však vzhledem k charakteru analyzovaného subjektu není zase až tak důležité. Škola jako příspěvková organizace

totiž není subjektem, který by byl založený za účelem generování zisku, přesto by však ukazatele rentability mohly v budoucnu dosahovat vyšších hodnot.

Přestože se optimální hodnoty ukazatelů likvidity v případě municipálních firem pohybují výše než v případě firem založených za účelem dosahování zisku, lze hodnotit pohotovou a okamžitou likviditu školy jako dobrou. Pouze v případě běžné likvidity by mohlo dojít k jejímu zvýšení, čehož je možno docílit buď zvýšením celkového objemu oběžných aktiv, nebo snížením objemu krátkodobých závazků.

Z ukazatelů aktivity dosahuje velmi vysokých hodnot ukazatel doba obratu pohledávek, který přestože v roce 2013 klesl, tak stále dosahuje velmi vysoké hodnoty. To vede ke zbytečnému vázání peněžních prostředků v oběžných aktivech, zatímco by bylo možné je využít někde jinde mnohem smysluplněji. S tím souvisí i ukazatel poměr dob obratu průměrných pohledávek a průměrných závazků, jehož hodnota by se v optimálním případě měla pohybovat okolo 1. Ta se však pohybuje mnohem výše, což vede znovu k již výše řečenému důsledku. Za pozitivní lze naopak považovat velmi vysokou rychlost obratu zásob. Znamená totiž, že nedochází ke zbytečnému vázání finančních prostředků v zásobách, jako tomu bylo v případě pohledávek. Vysoká hodnota ukazatele je především dána formou zásob. Jedná se totiž hlavně o suroviny pro potřeby školní jídelny, které je nutné pro svoji krátkou trvanlivost rychle spotřebovat a neustále doplňovat nové zásoby.

Za poměrně vysokou lze považovat zadluženost podniku, kdy cizí zdroje tvoří ve většině sledovaných let více než 80% všech zdrojů financování majetku školy.

Byť škola hospodaří se svěřenými prostředky zodpovědně, existuje možnost se v některých oblastech ještě zlepšit. V současné době není plně naplněna kapacita žáků na škole. Získat žáky je v dnešní době, kdy školy o každého jednoho žáka doslova bojují, velmi obtížné, přesto by se škola měla snažit oslovovat rodiče předškolních dětí a vysvětlovat jim, proč by pro své dítě měly vybrat právě ji. Škola by měla poukazovat především na kvalitní zázemí s moderním vybavením tříd, ve kterých se nacházejí počítače, interaktivní tabule apod., na venkovní hřiště, na školní jídelnu propojenou přímo se školou, na kvalitní pedagogy či na počet žáků přijatých na gymnázia. Aby škola získala větší finanční prostředky pro svoji činnost, bylo by vhodné zaměřit se na potenciální dárcy, kteří by byli ochotni škole na její provoz poskytnout formou sponzorského daru peněžní prostředky. To by samozřejmě bylo výhodné i pro takoveto

dárce (FO nebo PO), kteří by takto darované finanční prostředky mohli uplatnit jako snížení jejich základu daně z příjmů. Škola by měla aktivně vyhledávat a více se zapojovat do projektů EU, z nichž by posléze škole mohly plynout nemalé finanční prostředky.

Možnost zvýšit výnosovou část by škola mohla prostřednictvím zlepšení činnosti v rámci své doplňkové činnosti. V současné době škola poskytuje zájemcům zájmové kroužky (každý učitel vede kroužek), pronajímá školní tělocvičnu a prodává obědy ze školní jídelny mimo školu. Kromě kroužků jsou však tyto služby využívány minimálně. Nemalé příjmy by škola mohla získat, pokud by se zaměřila na poskytování služeb v oblasti vzdělávání veřejnosti. Škola disponuje dostatečným množstvím kvalitních pedagogů, kteří by zájemce mohli vyučovat např. cizí jazyky (němčina, angličtina, ruština), práci s počítači apod. Navýšit by bylo možné v současné době velmi nízké příjmy za pronájem tělocvičny. V dnešní době velké množství lidí hledá tělocvičnu, kde by po práci mohli s přáteli sportovat. Možnost pronájmu tělocvičny by bylo vhodné prezentovat na internetových stránkách školy nebo města. Neví-li totiž potenciální zájemci, že takováto možnost existuje, hledají své štěstí jinde, a škola tak ročně přichází o desetitisíce Kč.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo popsat vzdělávací soustavu v ČR, definovat způsob financování školství s orientací na financování regionálního školství. Stěžejní část práce pak měla spočívat v provedení finanční analýzy ZŠ a MŠ Mirošov a v následném provedení zhodnocení současné situace v organizaci a doporučení opatření vedoucích k jejímu zlepšení.

První část práce je vystavěna na teoretickém popisu zkoumané problematiky. Na úvod je detailně popsána vzdělávací soustava v ČR zahrnující předškolní vzdělávání, základní vzdělávání, střední vzdělávání, konzervatoře, vyšší odborné vzdělávání a vysoké školství. Tento popis vychází ze současné právní úpravy školství a související problematiky. V následující kapitole je popsána soustava orgánů veřejné správy, které se svoji činností angažují na poli školství. Ve třetí kapitole pak již je nastíněna samotná problematika financování školství. Hlavní důraz je kladen na financování regionálního školství.

Druhá část práce, stěžejní, se zaměřuje na provedení kompletní analýzy ZŠ a MŠ Mirošov. Nejprve je provedena analýza financování, z níž vyplývá, že největší část příjmů školy tvoří státní dotace, na druhém místě jsou dotace poskytované zřizovatelem a konečně na třetím místě příjmy z vlastní činnosti školy. Dále je provedena analýza hospodaření školy zahrnující analýzu nákladů, výnosů a výsledku hospodaření. Jednotlivé nákladové a výnosové položky jsou zde podrobně rozepsány a členěny podle toho, zda se jedná o hlavní či doplňkovou činnost. V další kapitole je provedena finanční analýza. Ta je sestavena z horizontální a vertikální analýzy jednotlivých účetních výkazů, z rozdílového ukazatele čistého pracovního kapitálu a z dílčích ukazatelů vhodných pro potřeby municipální firmy, tedy subjektu zřízeného pro neziskovou činnost. Závěry plynoucí z provedené analýzy jsou zpracovány v poslední kapitole, která hodnotí současnou situaci analyzovaného subjektu a zároveň navrhuje opatření vedoucí ke zlepšení současného stavu.

Z provedené analýzy vyplývá, že škola nakládá se svěřenými prostředky hospodárně. Kladně lze hodnotit především její vysokou soběstačnost, relativně dobrou likviditu a rychlost obratu zásob. Přesto existuje poměrně široký prostor pro zlepšení. Aktivita ze strany školy by měla být zaměřena především na zkvalitnění příjmové stránky jejího

rozpočtu.

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Počty mateřských škol podle zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Tab. č. 2: Vývoj počtu dětí v mateřských školách ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Tab. č. 3: Počty základních škol a základních škol speciálních podle zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Tab. č. 4: Vývoj počtu žáků základních škol a základních škol speciálních ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Tab. č. 5: Počty středních škol podle zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Tab. č. 6: Vývoj počtu žáků středních škol ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Tab. č. 7: Počty konzervatoří podle zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Tab. č. 8: Vývoj počtu žáků konzervatoří ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Tab. č. 9: Počty vyšších odborných škol podle zřizovatele ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Tab. č. 10: Vývoj počtu žáků vyšších odborných škol ve školních letech 2003/2004 až 2012/2013

Tab. č. 11: Počty vysokých škol v letech 2003/2004 až 2012/2013

Tab. č. 12: Vývoj počtu studentů vysokých škol podle studovaných studijních programů v letech 2003/2004 až 2012/2013

- Tab. č. 13: Výdajové limity MŠMT pro rok 2013 (v tis. Kč)
- Tab. č. 14: Vývoj výše obdržených dotací 2009 – 2013 (v Kč)
- Tab. č. 15: Vývoj příjmů z vlastní činnosti 2009 – 2013 (v Kč)
- Tab. č. 16: Vývoj struktury nákladů z hlavní činnosti 2009 – 2013 (v Kč)
- Tab. č. 17: Vývoj struktury nákladů z doplňkové činnosti 2009 – 2013 (v Kč)
- Tab. č. 18: Vývoj struktury výnosů z hlavní činnosti 2009 – 2013 (v Kč)
- Tab. č. 19: Vývoj struktury výnosů z doplňkové činnosti 2009 -2013 (v Kč)
- Tab. č. 20: vývoj výsledku hospodaření 2009 – 2013 (v Kč)
- Tab. č. 21: Vývoj bilanční sumy v letech 2009 – 2013 (v Kč)
- Tab. č. 22. Struktura aktiv 2009 – 2013
- Tab. č. 23. Vertikální analýza aktiv 2009 – 2013
- Tab. č. 24: Struktura pasiv 2009 – 2013
- Tab. č. 25: Vertikální analýza pasiv 2009 – 2013
- Tab. č. 26: Struktura výkazu zisku a ztráty 2009 – 2013
- Tab. č. 27: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty 2009 – 2013
- Tab. č. 28: Horizontální analýza aktiv vyjádřená v absolutních hodnotách 2009 - 2013
- Tab. č. 29: Horizontální analýza aktiv vyjádřená v relativních hodnotách 2009 – 2013
- Tab. č. 30: Horizontální analýza pasiv vyjádřená v absolutních hodnotách 2009 – 2013
- Tab. č. 31: Horizontální analýza pasiv vyjádřená v relativních hodnotách 2009 – 2013
- Tab. č. 32: Horizontální analýza výsledovky vyjádřená v absolutních hodnotách 2009 – 2013
- Tab. č. 33: Horizontální analýza výsledovky vyjádřená v relativních hodnotách 2009 – 2013
- Tab. č. 34: Čistý pracovní kapitál 2009 - 2013
- Tab. č. 35: Vybrané ukazatele autarkie 2009 -2013
- Tab. č. 36: Ukazatele rentability v letech 2009 - 2013

Tab. č. 37: Ukazatele likvidity 2009 – 2013

Tab. č. 38: Ukazatele aktivity 2009 – 2013

Tab. č. 39: Ukazatele financování 2009 – 2013

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Organizační struktura ZŠ a MŠ Mirošov

Obr. č. 2: Vývoj výše obdržených dotací 2009 – 2013 (v Kč)

Obr. č. 3: Vývoj příjmů z vlastní činnosti 2009 – 2013 (v Kč)

Obr. č. 4: Vývoj výsledku hospodaření 2009 - 2013

Obr.č. 5: Vývoj bilanční sumy v letech 2009 - 2013

Obr. č. 6: Vývoj čistého pracovního kapitálu 2009 – 2013

Obr. č. 7: Vývoj autarkie hlavní činnosti 2009 - 2013

Obr. č. 8: Vývoj vybraných ukazatelů rentability 2009 – 2013

Obr. č. 9: Vývoj vybraných ukazatelů rentability 2009 - 2013

Obr. č. 10: Vývoj vybraných ukazatelů likvidity 2009 – 2013

Obr. č. 11: Vývoj vybraných ukazatelů financování 2009 – 2013

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

FKSP – Fond kulturních a sociálních potřeb

KÚ – Krajský úřad

LSZP – Listina základních práv a svobod

MF – Ministerstvo financí

MŠ – Mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

OON – Ostatní osobní náklady

OPS – Obecně prospěšná společnost

OŠ – Odbor školství

VŠ – Vysoká škola

ZŠ – Základní škola

Seznam použité literatury

Monografie

HEJDUKOVÁ, Pavlína., PAVLÁSEK, Vlastimil. *Veřejné finance a daně v České republice*. Plzeň: NAVA, 2011, 184 s., ISBN 978-80-7211-395-8

HRDÝ, Milan., HOROVÁ, Michaela. *Finance podniku*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 180 s., ISBN 978-80-7357-492-5

KLÍMA, Karel. *Ústavní právo*. 4. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, 786 s., ISBN 978-80-7380-261-5

KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2002, 206 s., ISBN 80-7179-778-2

MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012, 640 s., ISBN 978-80-247-3637-2

OCHRANA, František., PAVEL, Jan., VÍTEK, Leoš. *Veřejný sektor a veřejné finance: Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2010, 264 s., ISBN 978-80-247-3228-2

PEKOVÁ, Jitka., PILNÝ, Jaroslav., JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha:ASPI a.s., 2008, 712 s., ISBN 978-80-7357-351-5

VALENTA, Jiří. *Financování a rozpočet škol*. Karviná: Paris, 2004, 131 s., ISBN 80-239-2218-1

Právní předpisy

Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři

Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních správních orgánů státní správy České republiky

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Elektronické dokumenty

202 dokumentů ředitele školy. [CD-ROM]. Nový Bydžov: aTre, v.o.s., 2013

Krajská metodika rozpisu závazných ukazatelů a rozpočtu na přímé výdaje ve školství na rok 2013. [online] Plzeň: Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Plzeňského kraje, 2013, Aktualizace 4.1.2013, [cit. 2013-10-25]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/rozpis-rozpocet-primych-vydaju-ve-skolstvi-na-rok-2013>

Povinná pedagogická dokumentace. [CD-ROM]. Nový Bydžov: aTre, v.o.s., 2013

Struktura systémů vzdělávání a odborné přípravy v Evropě. [online] Praha: Národní oddělení EURYDICE, 2009, Aktualizace 7.10.2009, [cit. 2013-27-10]. Dostupné z: www.msmt.cz/file/10185_1_1/download/

Internetové stránky

Česká školní inspekce. [online] Praha: Česká školní inspekce, 2013. Aktualizace 10.11.2013, [cit. 10.11.2013] Dostupné z: <http://csicr.cz/>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. [online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2013. Aktualizace 19.9.2013, [cit. 19.9.2013] Dostupné z: <http://msmt.cz/>

Národní ústav pro vzdělávání. [online] Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2013. Aktualizace 20.9.2013, [cit. 20.9.2013] Dostupné z: <http://nuv.cz/>

Krajský úřad Plzeňského kraje. [online] Plzeň:Krajský úřad Plzeňského kraje, 2014. Aktualizace 8.3.2014, [cit. 8.3.2014] Dostupné z: <http://plzensky-kraj.cz/>

Rozpočet obce. [online] Kamenné Žehrovice: Ropočet obce, 2014. Aktualizace 9.3.2014, [cit. 9.3.2014] Dostupné z: <http://rozpocetobce.cz/>

Základní a Mateřská škola Mirošov. [online] Mirošov: Základní a Mateřská škola Mirošov, 2014. Aktualizace 8.3.2014, [cit. 8.3.2014] Dostupné z: <http://zsmirosov.cz/>

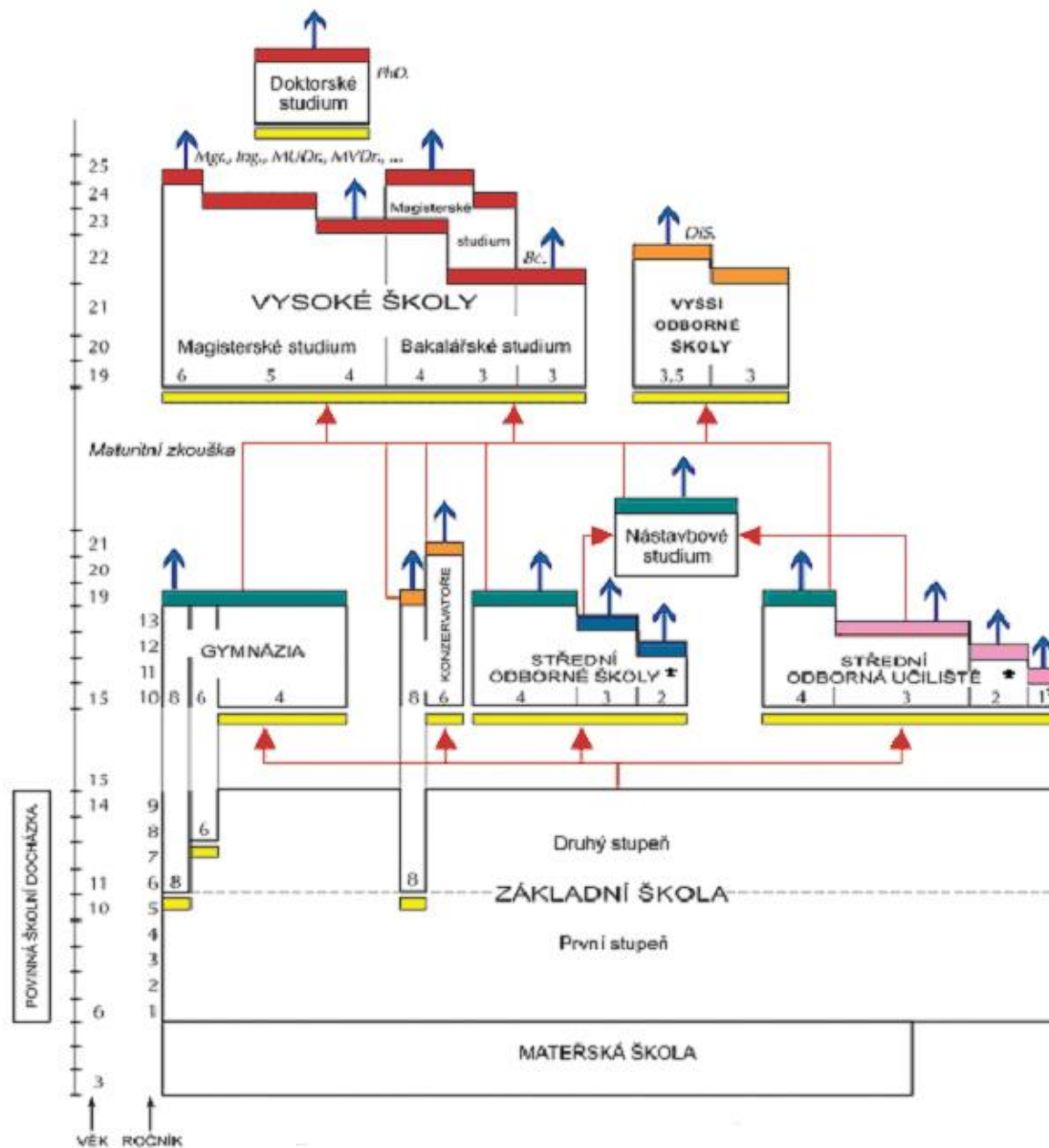
Seznam příloh

Příloha A: Schéma vzdělávací soustavy v ČR

Příloha B: Rozvaha ZŠ a MŠ Mirošov 2013

Příloha C: Výkaz zisku a ztráty ZŠ a MŠ Mirošov 2013

Příloha A: Schéma vzdělávací soustavy v ČR

Legenda: závěrečná zkouška, státní závěrečná zkouška, maturitní zkouška, absolutorium, státní závěrečná zkouška/státní rigorózní zkouška/státní doktorská zkouška, přijímací zkoušky, →další vzdělávací úroveň, →trh práce

Zdroj: MŠMT, 2013

Příloha B: Rozvaha ZŠ a MŠ Mirošov 2013

Rozvaha
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
sestavená k 31.12.2013
(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
okamžik sestavení: 22.01.2014 08:45:20

Název účetní jednotky: Základní škola a mateřská škola Mirošov
Sídlo: Školní 74
338 43 Mirošov
Právní forma: příspěvková organizace
IČ: 70995656

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
AKTIVA CELKEM			13 163 596,58	11 475 851,56	1 687 745,02	2 838 098,09
A.	Stálá aktiva		11 793 054,16	11 475 851,56	317 202,60	359 754,60
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		208 924,10	208 924,10		
	1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012				
	2. Software	013				
	3. Ocenitelná práva	014				
	4. Povolenky na emise a preferenční limity	015				
	5. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	208 924,10	208 924,10		
	6. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019				
	7. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041				
	8. Uspořádací účet techn. zh. dlouhod. nehm. majetku	044				
	9. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051				
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		11 584 130,06	11 266 927,46	317 202,60	359 754,60
	1. Pozemky	031				
	2. Kulturní předměty	032				
	3. Stavby	021				
	4. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	022	2 939 127,60	2 621 925,00	317 202,60	359 754,60
	5. Pěstitelské celky trvalých porostů	025				
	6. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	8 645 002,46	8 645 002,46		
	7. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029				
	8. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042				
	9. Uspořádací účet techn. zh. dlouhod. hm. majetku	045				
	10. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052				

IČ: 70995656
 Základní škola a Mirošov

Rozvaha
 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
 sestavená k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			BRUTTO	KOREKCE		NETTO
			1	2	3	4
III. Dlouhodobý finanční majetek						
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061				
2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062				
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063				
5.	Termínované vklady dlouhodobé	068				
6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
IV. Dlouhodobé pohledávky						
1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462				
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464				
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465				
5.	Dlouhodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	468				
6.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				
7.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471				
B.	Oběžná aktiva		1 370 542,42		1 370 542,42	2 478 343,49
I.	Zásoby		98 461,27		98 461,27	86 419,35
1.	Pořízení materiálu	111				
2.	Materiál na skladě	112	98 461,27		98 461,27	86 419,35
3.	Materiál na cestě	119				
4.	Nedokončená výroba	121				
5.	Polotovary vlastní výroby	122				
6.	Výrobky	123				
7.	Pořízení zboží	131				
8.	Zboží na skladě	132				
9.	Zboží na cestě	138				
10.	Ostatní zásoby	139				

IČ: 70995656
 Základní škola a Mirošov

Rozvaha
 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
 sestavená k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			BRUTTO	KOREKCE		NETTO
II.	Krátkodobé pohledávky		84 082,44		84 082,44	1 019 538,30
1.	Odběratelé	311				
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	484,44		484,44	2 083,00
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315				
6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316				
10.	Pohledávky za zaměstnanci	335				
11.	Zúčtování s institucemi soc. zab. a zdrav. poj.	336				
12.	Daň z příjmů	341				
13.	Jiné přímé daně	342				
14.	Daň z přidané hodnoty	343				
15.	Jiné daně a poplatky	344				
16.	Pohledávky za vybranými ústředn.vlád. institucemi	346				
17.	Pohledávky za vybranými místními vlád.institucemi	348				-206 000,00
18.	Pohledávky za účastníky sdružení	351				
23.	Krátkodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	371				
24.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373				
25.	Náklady příštích období	381	10 972,00		10 972,00	9 028,00
26.	Příjmy příštích období	385				
27.	Dohadné účty aktivní	388				1 149 808,30
28.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	72 626,00		72 626,00	64 619,00

IČ: 70995656
 Základní škola a Mirošov

Rozvaha
 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
 sestavená k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			BRUTTO	KOREKCE		NETTO
III. Krátkodobý finanční majetek			1 187 998,71		1 187 998,71	1 372 385,84
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251				
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253				
3.	Jiné cenné papíry	256				
4.	Termínované vklady krátkodobé	244				
5.	Jiné běžné účty	245				
9.	Běžný účet	241	1 135 831,91		1 135 831,91	1 281 154,04
10.	Běžný účet FKSP	243	49 616,80		49 616,80	63 866,80
15.	Ceniny	263				
16.	Peníze na cestě	262				
17.	Pokladna	261	2 550,00		2 550,00	27 365,00

Číslo položky	Název položky	Synte- tický účet	OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
PASIVA CELKEM			1 687 745,02	2 838 098,09
C.	Vlastní kapitál		315 483,23	273 971,95
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		317 302,60	153 854,60
1.	Jmění účetní jednotky	401	787 251,60	623 803,60
3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	403		
4.	Kurzové rozdíly	405		
5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406		
6.	Jiné oceňovací rozdíly	407		
7.	Opravy minulých období	408	-469 949,00	-469 949,00
II.	Fondy účetní jednotky		82 712,80	120 355,80
1.	Fond odměn	411	15 000,00	15 000,00
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	67 712,80	64 146,80
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsl. hosp.	413		
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414		
5.	Fond reprodukce majetku, investiční fond	416		41 209,00
6.	Ostatní fondy	419		
III.	Výsledek hospodaření		-84 532,17	-238,45
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	493	-84 293,72	520,62
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431		
3.	Výsledek hospodaření minulých účetních období	432	-238,45	-759,07
D.	Cizí zdroje		1 372 261,79	2 564 126,14
I.	Rezervy			
1.	Rezervy	441		

Číslo položky	Název položky	Synte- tický účet	OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
II. Dlouhodobé závazky				
1.	Dlouhodobé úvěry	451		
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452		
4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455		
7.	Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufin. ze zahr.	458		
8.	Ostatní dlouhodobé závazky	459		
9.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472		
III. Krátkodobé závazky			1 372 261,79	2 564 126,14
1.	Krátkodobé úvěry	281		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		
5.	Dodavatelé	321	186 966,79	215 868,14
7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324		
9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		
13.	Zaměstnanci	331	639 808,00	664 714,00
14.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333		
15.	Zúčtování s institucemi SZ a ZP	336	361 922,00	359 973,00
16.	Daň z příjmů	341		
17.	Jiné přímé daně	342	77 765,00	75 577,00
18.	Daň z přidané hodnoty	343		
19.	Jiné daně a poplatky	344		
20.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345		
21.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347		
22.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349		
23.	Závazky k účastníkům sdružení	352		
29.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufin. ze zahr.	372		
30.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374		1 187 842,00
31.	Výdaje příštích období	383		
32.	Výnosy příštích období	384	89 000,00	42 000,00
33.	Dohadné účty pasivní	389		
34.	Ostatní krátkodobé závazky	378	16 800,00	18 152,00

Podpisový záznam:

Příloha C: Výkaz zisku a ztráty ZŠ a MŠ Mirošov 2013

Výkaz zisku a ztráty
 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE
 sestavený k 31.12.2013
 (v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
 okamžik sestavení: 22.01.2014 08:45:20

Název účetní jednotky: Základní škola a mateřská škola Mirošov
 Sídlo: Školní 74
 338 43 Mirošov
 Právní forma: příspěvková organizace
 IČ: 70995656

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM		17 483 727,37	200 423,70	16 478 641,45	190 843,00
I.	Náklady z činnosti		17 483 727,37	200 423,70	16 478 641,45	190 843,00
1.	Spotřeba materiálu	501	1 509 867,47	61 922,70	1 477 771,91	50 259,00
2.	Spotřeba energie	502	1 438 841,83	17 798,00	1 343 811,28	22 504,00
3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503				
4.	Prodané zboží	504				
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506				
6.	Aktivace oběžného majetku	507				
7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508				
8.	Opravy a udržování	511	48 880,30	1 801,00	51 522,80	1 336,00
9.	Cestovné	512	21 191,00		18 774,00	
10.	Náklady na reprezentaci	513	16 623,90		12 157,00	
11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	-48 776,00		-50 016,00	
12.	Ostatní služby	518	542 441,43	840,00	588 415,40	1 252,00
13.	Mzdové náklady	521	9 462 037,00	106 680,00	9 484 652,00	101 806,00
14.	Zákonné sociální pojištění	524	3 186 837,00	7 656,00	3 167 183,00	9 945,00
15.	Jiné sociální pojištění	525	39 362,00	94,00	39 084,00	123,00
16.	Zákonné sociální náklady	527	142 817,00	225,00	143 644,00	292,00
17.	Jiné sociální náklady	528				
18.	Daň silniční	531				
19.	Daň z nemovitostí	532				
20.	Jiné daně a poplatky	538				
22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541				
23.	Jiné pokuty a penále	542				
24.	Dary	543				

IČ: 70995656
Základní škola a Mirošov

Výkaz zisku a ztráty
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
sestavený k 31.12.2013

Číslo položky	Název položky	Synte tický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ				
			BĚŽNÉ		MINULÉ		
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	
25.	Prodaný materiál	544					
26.	Manka a škody	547					
27.	Tvorba fondů	548					
28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	41 251,00	1 301,00	39 627,00	1 582,00	
29.	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552					
30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553					
31.	Prodané pozemky	554					
32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555					
33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556					
34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557					
35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	1 054 788,64	1 990,00	134 671,06	1 629,00	
36.	Ostatní náklady z činnosti	549	27 564,80	116,00	27 344,00	115,00	
II. Finanční náklady							
1.	Prodané cenné papíry a podíly	561					
2.	Úroky	562					
3.	Kurzové ztráty	563					
4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564					
5.	Ostatní finanční náklady	569					
III. Náklady na transfery							
1.	Náklady vybraných ústř.vl.institucí na transfery	571					
2.	Náklady vybraných míst.vl.institucí na transfery	572					
V. Daň z příjmů							
1.	Daň z příjmů	591					
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595					

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
B.	VÝNOSY CELKEM		17 399 127,35	200 730,00	16 478 749,07	191 256,00
I.	Výnosy z činnosti		1 420 295,00	200 730,00	1 450 539,00	191 256,00
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601				
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	1 420 295,00	187 550,00	1 450 539,00	178 656,00
3.	Výnosy z pronájmu	603		13 180,00		12 600,00
4.	Výnosy z prodaného zboží	604				
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609				
9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641				
10.	Jiné pokuty a penále	642				
11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	643				
12.	Výnosy z prodeje materiálu	644				
13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645				
14.	Výnosy z prodeje dlouhod. hm. maj. kromě pozemků	646				
15.	Výnosy z prodeje pozemků	647				
16.	Čerpání fondů	648				
17.	Ostatní výnosy z činnosti	649				
II.	Finanční výnosy		18 475,85		19 337,07	
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661				
2.	Úroky	662	18 475,85		19 337,07	
3.	Kurzové zisky	663				
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664				
6.	Ostatní finanční výnosy	669				
IV.	Výnosy z transferů		15 960 356,50		15 008 873,00	
1.	Výnosy vybraných ústř.vlád.institucí z transferů	671				
2.	Výnosy vybraných míst.vlád.institucí z transferů	672	15 960 356,50		15 008 873,00	

IČ: 70995656
Základní škola a Mirošov

Výkaz zisku a ztráty
PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

(v Kč, s přesností na dvě desetinná místa)
sestavený k 31.12.2013

		1	2	3	4
		ÚČETNÍ OBDOBÍ			
Číslo položky	Název položky	BĚŽNÉ		MINULÉ	
		Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
C. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	-84 600,02	306,30	107,62	413,00
2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	-84 600,02	306,30	107,62	413,00

Podpisový záznam:

Abstrakt

HODINA, Lumír. *Ekonomika a financování školství*. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 91 s., 2014

Klíčová slova: financování školství, finanční analýza, regionální školství, veřejné finance

Předložená diplomová práce si klade za cíl popsat problematiku ekonomiky a financování školství na základě analýzy vybraného subjektu, kterým je příspěvková organizace ZŠ a MŠ Mirošov. Práce je rozdělena do dvou na sebe navazujících částí. V části teoretické je popsán systém školství v ČR a s ním související činnost některých správních orgánů. Dále je vysvětlena problematika financování školství se zvláštním důrazem na financování regionálního školství. V praktické části je kladen důraz na analýzu financování, analýzu nákladů, výnosů a výsledku hospodaření a finanční analýzu ZŠ a MŠ Mirošov. Nedílnou součástí práce je konečně také samotné zhodnocení současné finanční situace analyzované školy a návrh opatření, která by v budoucnosti mohla vést k jejímu zlepšení.

Abstract

HODINA, Lumír. *Economy and Funding of Education*. Pilsen: Faculty of Economics - University of West Bohemia in Pilsen, 91 p., 2014

Key words: education financing, financial analysis, public finance, regional education

The main aim of this thesis is to describe the economics and financing problems of education based on the analysis of the selected subject, which is a primary school and kindergarten in Mirošov. The work is divided into two consecutive parts. In the theoretical part is described the system of education in the Czech Republic and the related activities of certain administrative bodies. Further is explained the issue of financing education with special emphasis on financing of regional education. The practical part is focused on the analysis of financing, cost analysis, revenue and profit and financial analysis of the primary school and the kindergarten in Mirošov. The integral part of the work is the final actual evaluation of the current financial situation of the analyzed school and proposal of measures that could lead to improvement in future.